

verder in dit nummer

Put van Jozef

Tijdens een toeristisch uitstapje in Israël vonden Piet Warners en zijn vrouw Hannie de overblijfselen van een oude karavanserai op het grondgebied van een kibboets ten noorden van het Meer van Galilea. Een eenvoudig koepeltje over een droogstaande put. Het blijkt de 'put van Jozef' te zijn...

2

Liedboek

Als voorproefje van de serie over liturgie die in het volgende leesseizoen zal verschijnen, is in dit nummer een artikel opgenomen van ds Roel Bosch. Hij was redactielid van het Nieuwe Liedboek dat enkele maanden geleden officieel in gebruik werd genomen. Het Liedboek voor de Kerken van 1973 was sterk verouderd...

6

Domschip

Deel 10 in de serie 'Herbouw Domschip' komt van Marten van der Gaag, vice-voorzitter van de Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013. Hij belicht in zijn bijdrage het ambitieuze herbouwplan vanuit economisch-diaconaal perspectief, of te wel als sociaal-maatschappelijk werkgelegenheidsproject.

7

Panelen

Tijdens de opening van het zomerseizoen van Kerken Kijken Utrecht (KKU) zijn in de Nicolaïkerk twaalf informatiepanelen onthuld. Inmiddels zijn - of worden binnenkort - alle twaalf kerken die deelnemen aan KKU van dergelijke panelen voorzien. Daarmee is het in 2011 gestarte project voltooid.

12

AMENDEMENT IN RAAD VOOR ONDERHOUD KERKEN HAALT HET NIET

Status 'monument' wordt molensteen

Peter van der Ros

De Utrechtse gemeenteraad heeft onlangs met overgrote meerderheid van stemmen het amendement verworpen waarin CDA, ChristenUnie en GroenRechts pleitten voor handhaving van onderhoudssubsidie van monumentale kerkgebouwen. Dit betekent dat die lokale overheidsbijdrage in de komende twee jaren daalt van twee ton tot 120.000 euro per kalenderjaar.

Niet lang geleden bedroeg de jaarlijkse bijdrage van de lokale overheid aan het onderhoud van haar eigen monumentale kerkgebouwen nog een half miljoen euro. ChristenUnie-raadslid (eemansfractie) Jan Wijmenga betreurt deze houding van het gemeentebestuur. "De meesten lijken geen weet te hebben van wat kerken voor de wijken betekenen. Deze gebouwen zijn multifunctioneel want er gebeurt veel meer in dan dat er alleen kerkdiensten in worden gehouden."

Het CU-raadslid Wijmenga is lid en kerkrentmeester van de Nieuwe Kerk, een van de acht kerkgebouwen met de status van 'gemeentelijk monument'. Het hebben van die status is zo langzamerhand eerder negatief dan positief, legt hij uit: "Als eigenaar van een gemeentelijk monument dienen wij als kerkelijke gemeente te voldoen allerlei verplichtingen die veel geld kosten. Nu de overheid zich terugtrekt als geldschiet, maar tegelijk van ons blijft vragen om het gebouw te blijven onderhouden en aan diverse voorwaarden te laten blijven voldoen, zijn we die status liever kwijt dan rijk."

Rotsgrond

Wijmenga zag het amendement dat hij samen met CDA-raadslid Cees Bos en GR-raadslid René Kuiper indiende, stranden op het onbegrip bij de grote linkse en liberale fracties. "Om het Bijbels te zeggen: 'Alsof het zaad op rotsachtige grond viel', aldus Wijmenga. Hij vond dat wethouder Frits Lintmeijer (VVD) nog wel sympathiek tegenover de onderhoudssubsidie stond. Jan:

* ChristenUnie-raadslid Jan Wijmenga: "... 'Dan liever geen status van gemeentelijk monument'..." (foto CheeseWorks).

"Hij erkent tenminste de moeite die de kerken hebben om met de stijgende onderhoudskosten hun begrotingen sluitend te houden." De Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken had namens de PGU en andere kerken in de stad bij CDA en CU aangedrongen op indiening van een amendement

teneinde de gemeentelijke onderhoudsbijdrage voor monumentale kerkgebouwen intact te houden. De 'kracht' van een amendement is dat zo'n besluit uitgevoerd moet worden; een motie daarentegen mag het college van burgemeester en wethouders naast zich neerleggen.

Laatste dienst wijkgemeente in Triumfatorkerk

Machiel Natzijs

De laatste dienst van de wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk in de Triumfatorkerk op Kanaleneiland (Marco Pololaan 185) is op zondag 1 september

om 9.30 uur. De week daarop, zondag 8 september, vindt in Parc Transwijk (Hof van Transwijk 16) om 10.30 uur de eerste gezamenlijke dienst plaats van de bezoekers van de erediensten in Parc Transwijk en de Triumfatorkerk.

Deze dienst krijgt een speciaal karakter als startdienst. Een ieder is van harte welkom. De eindverantwoordelijkheid voor de diensten in Parc Transwijk ligt bij het zorghuis zelf, en dus niet bij de Protestantse Gemeente Utrecht. De PGU blijft wel exploitant van de Triumfatorkerk. Het andere kerkgebouw van deze wijkgemeente, de Pniëlkerk aan de Lessinglaan in de wijk Oog in Al, wordt op termijn afgestoten. Meer nieuws en achtergronden over deze veranderingen binnen de wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk volgt in de volgende Kerk in de Stad, nummer 1 van jaargang 21, op vrijdag 30 augustus.

*Triumfatorkerk (foto Peter van der Ros).

Kerken in de wijk

Met name kerken in de buitenwijken hebben veelal de monumentstatus. Juist deze gebouwen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie, aldus de indieners van de motie. "Er vinden veel wijkgerichte activiteiten plaats: functie als buurthuis, verhuur aan plaatselijke buurtclubs en muziekverenigingen en dergelijke, tegen een schappelijke huur. Korting van de subsidie zal leiden tot een meer commerciële exploitatie van de kerkgebouwen, wat ten koste zal gaan van de maatschappelijke functie van de kerkgebouwen, want de huur wordt te hoog voor de buurtclubs en muziekverenigingen."

"Goed onderhouden kerkgebouwen dragen bij aan positieve uitstraling van de wijk. Door de subsidie te korten en bezuiniging op onderhoud wordt het moeilijk deze uitstraling te behouden."

De acht monumentale kerkgebouwen van de Protestantse Gemeente Utrecht zijn: Bethelkerk, Wilhelminakerk, Marcuskerk, Triumfatorkerk, Pniëlkerk, Nieuwe Kerk, Johannescentrum en Tuindorperkerk. De Pniëlkerk wordt binnenkort afgestoten wegens te hoge onderhoudskosten.

THEMA: 'MANNENBROEDERS (ANNO NU)'

Mannendag in Nieuwe Kerk

Annemiek Schuitemaker-Blijdorp

"Ben jij een man? Ben jij broeder in het geloof? Ben jij een mannenbroeder? Kom dan op 14 september naar de mannendag van de Nieuwe Kerk!" Zo begint de aankondiging voor de 'Dag van de Mannenbroeders anno nu' die de Nieuwe Kerk

anderhalf jaar na de eerste vrouwendag ('Sisterhood') organiseert. Vanuit het thema: 'Mannenbroeders (anno nu)' willen de mannelijke leden van deze wijkgemeente met elkaar nadenken over hun plek als christenmannen in het hier, in het nu.

Over de precieze invulling en tijdsindeling van de mannendag

wordt nog nagedacht. Het voorlopige programma bevat, na de inloop met koffie, thee en alcoholvrij bier een optreden van de cabaretgroep 'Helemaal stuk' en verder een spel, een quiz, lezing door een spreker en gebedsmomenten. Ter afsluiting is er een barbecue.

Zie verder pagina 3: **Positieve associatie 'Mannenbroeders'**

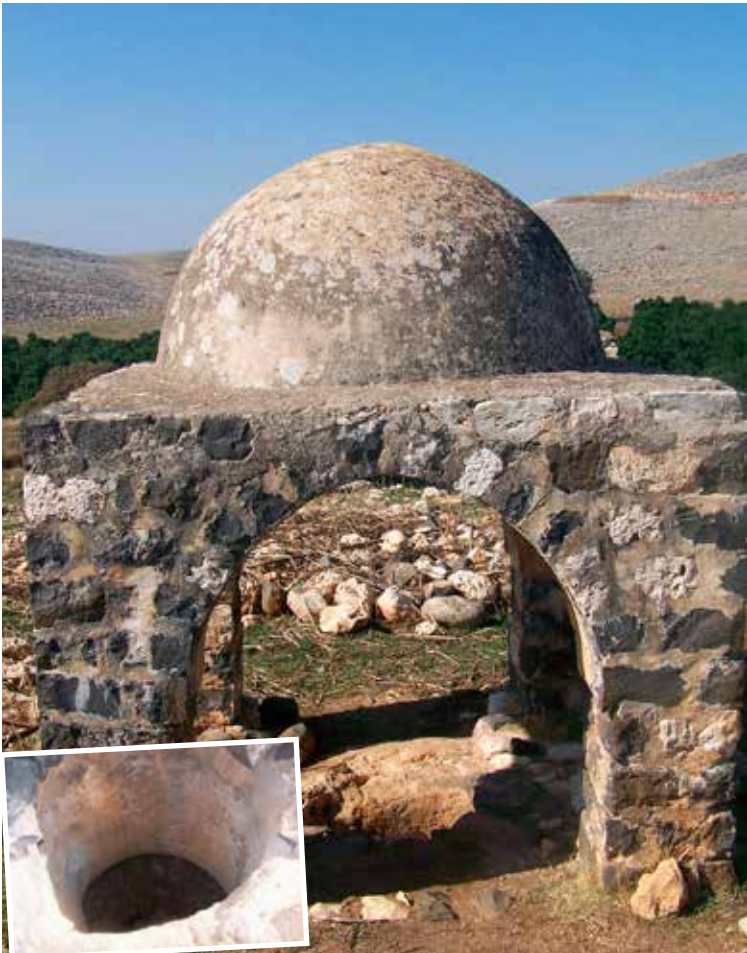
Piet Warners

We waren er niet naar op zoek. Mijn vrouw en ik zochten en vonden de overblijfselen van een oude karavanserai op het grondgebied van een kibboets ten noorden van het Meer van Galilea. Daar nog wat rondkijkend werd ons oog getroffen door een koepeltje wat verderop. U ziet het op de bijgaande foto. Dat koepeltje stond over een droogstaande put. Vlakbij stond een bordje. Na wat moeizaam ontcijferen kwamen we er achter: volgens de islamitische traditie was dit de put van Jozef!

Of dat nu kan of niet doet er niet toe, maar op zo'n moment vermenigvuldigen zich de gedachten. Voor je oog ontrolt zich het tafereel van Genesis 37: 12-36. Jozef de meesterdromer en zijn broers. In dat verhaal wordt de droom van Jozef een nachtmerrie... Hij komt in een put zonder uitzicht terecht. Als je dat leest kan één ding opvallen: in dit Bijbelse verhaal is God, de God van Israël, ver te zoeken. Alles gebeurt alsof er geen God bestaat. Mensen gaan hun weg. Hun weg van haat. Van geweld. Mensen lijden door mensen. Mensen heersen over elkaar. God de grote afwezige. De onmachtige. Zo Hij er al is.

Uitlegkunde

Wanneer is God afwezig? Wanneer is God onmachtig? De Joodse wijzen hebben daar over nagedacht. Er is een midrasj - stukje Joodse uitlegkunde - die er over gaat. Daar worden God de volgende woorden in de mond gelegd: "Wanneer jullie mijn getuigen zijn, ben Ik God. Maar wanneer jullie Mijn getuigen niet zijn, ben ik als het ware geen God."

* Opbouw van de put van Jozef. Inzet: kijkje in de put (foto's Piet Warners).

Getuigen. Van rabbijn Yehuda Aschkenasy leerde ik dat je het woord getuigen beter kunt weergeven met: garanten. Als er geen mensen zijn die garant willen staan voor God in deze wereld, dan is God als het ware geen God. Onmachtig. Afwezig.

Vader vergeten

Die broers van Jozef – ze kiezen er op dit moment voor de God van hun vader te vergeten, met alle gevolgen van dien. Geen God. Die vrijheid hebben ze, hebben

wij. Maar je hebt ook de vrijheid te kiezen wèl met deze God te willen leven. Om te werken aan betere wereld onder Zijn heerschappij. Als jij het niet doet wie dan wel? Dat is de keuze die je als mens hebt. De vrijheid. In ieder geval laat je dan de boel niet op zijn beloop. Tegelijk zul je vaak merken dat die macht vaak uitmondt in machteloosheid. De materie is weerbarstig. De werkelijkheid is keihard. Met al je goede bedoelingen kun je in de put terechtkomen. Je hoort

De put van Jozef

MEDITATIEF MOMENT

alleen maar de echo van je eigen roepen. Van je eigen machteloosheid. Het bestaan is volstrekt ondoorgrondelijk.

Ondoorgrondelijk

Je kunt zeggen dat dit verhaal gaat over Gods ondoorgrondelijke wegen. Op een heel indrukwekkende manier. Door van God te zwijgen. God verbergt zich meer en meer in het boek Genesis. De geschiedenis lijkt zich zonder Hem te voltrekken. Pas vanuit de afloop zal er iets anders gezegd kunnen worden. Dat geldt voor de weg van Jozef. Dat geldt voor de weg van Jezus. Menselijke schuld, menselijk falen werkt goddelijk heil niet tegen. God doet alle dingen medewerken ten goede. Dat betekent niet dat alles zo heeft moeten gebeuren. Menselijke schuld werkt goddelijk heil niet tegen. Geldt dat ook voor jouw weg? En mijn weg? Voor de weg van heel deze schepping? Als je de Bijbelse verhalen hoort als verhalen die iets openbaren - ja dan wel. Dat is nou net wat we noemen: geloof. Vertrouwen. Vertrouwen dat die verborgen God toch de God is die verder gaat. De God die ook gebruik maakt van de nijd, de wreedheid, de haat, het bijgeloof en de zwakte van mensen. Van het machtsmisbruik door mensen. God weet raad ook met de zonden van mensenkinderen en gaat zijn ongekende gang (Lied 943 Liedboek = Gezang 447 oude liedboek). Zonder dat het menselijk falen daarbij gerechtvaardigd wordt. Ja, die put zette aan het denken...

De zevende hemel

Tegen het decor van eeuwigheid schrijf ik de verhalen van mijn leven verhalen over liefde, vriendschap en veel sublieme trouw

maar wonderlijk: het decor verplaatst zich schuift tussen de verhalen door

ja, ik weet het zeker nu: de zevende hemel speelt reeds in elk verhaal –

nu

Oeke Kruythof

Het onvergetelijke zand

Vooral vanwege haar berouwvolle daden in haar vloeiende tranen haar albasten kruik met mirre en hoe zij Zijn voeten waste en kustte zalfde met mirre zo dicht bij de aarde bij de grond

waar Jezus eens met Zijn vinger schreef in het onvergetelijke zand woorden van liefde vruchtbaar ga dan heen ga met deze woorden van liefde

Eddy Lie

PAARDENBLOEM

De zachte pluizen van de paardenbloem voerden me langs het zingend gras

het was een tocht van verlangen en hoop

straks loop ik in een veld vol papavers met hier en daar het blauw van de korenbloem

het gezoem van bijen klinkt als een troostvolle psalm wanhoop nestelt zich in een korf vol honing

Cobie Ruijgrok

De rivier

Rustige lieve huizen langs de dijk onveranderd in de tijd.

Vrolijk kaartspelend in het stamcafé. Vroeger lijkt gevangen in het nu.

Wij, ieder voor zich en toch samen proberen vast te leggen wat wij ervaren.

De rivier stroomt als onze gedachten, rustig, maar altijd in beweging. Het volmaakte komt heel dichtbij.

Fredy Schild

Een lichtje dat je moet koesteren

Ds B.L. Jongkind

'Jij bent een instrument van de Eeuwige, de stem van jouw ziel looft God'. (Citaat van rabbijn Navah Tehila)

Kennis van het Jodendom is voor ons christelijk geloof van wezenlijk belang. In veel gemeenten proberen Kerk en Israël-commissies of -werkgroepen dan ook allerlei aspecten daarvan door te geven. In Ermelo deden we dat bijvoorbeeld door een optreden van een van Nederlands eerste vrouwelijke rabbijnen, mevrouw Navah Tehila, voorheen voorzanger in een Joodse gemeente in Nederland.

Tehilla ging ons voor in het zingen (en dansen) van Hebreeuwse en Jiddische liederen. "Als je God wilt ontmoeten, moet je kijken in de ogen van een medemens", citeerde the singing rabbi de grote Joodse geleerde Martin Buber. Want als je de ander in de ogen kijkt, zie je dat hij of zij een klein lichtje in zich heeft, "... een lichtje dat je moet koesteren." Elkaar in de ogen kijken dus, en elkaar laten weten dat je er zijn mag. Dat moesten we ook letterlijk doen op die zangavond. En wat is dat moeilijk.

In gesprek

Dat is ook een van de dingen die de werkgroep Kerk en Israël beoogt: met elkaar in gesprek blijven, ook als Joden en christenen. Ook al sta je, bijvoorbeeld in je politieke overtuiging, soms lijnrecht tegenover elkaar.

Dat dit moeilijk is, staat vast, dit 'elkaar in de ogen kijken'. Elkaar leren kennen en waarderen heeft niet altijd ieders prioriteit. Toch schuilt daarin het geheim van de gemeente. En ook het geheim van de onopzegbare band tussen het volk Israël en de Kerk, tussen

Joden en christenen. Want in ons allen huist een klein lichtje. Dat moeten we koesteren, zowel in elkaar als in onszelf.

Kaarsen

Daarvoor hoeven we niet allemaal eerst naar het land Israël toe te reizen. Het Joodse gedachtegoed is naar ons toe gekomen, onder meer in de Jood Jezus van Nazareth. Hijzelf heeft ons geleerd dat wij als kaarsen op een kandelaar moeten zijn, in de lijn van de Joodse overtuiging. Dankzij Hem mogen wij, gelovigen uit de volkeren die erbij zijn

gekomen, meezingen met Israël over de liefde van God. Mogen wij steeds opnieuw opstaan en samen verder gaan, elkaar in de ogen kijken, soms dwars tegen de tijdgeest in. Samen een afspiegeling vormen van dat Grote Licht dat komt: Israëls Eeuwige, die troont op de lofzangen van Israël, lofzangen waarmee wij mogen instemmen.

Auteur is predikant te Ermelo en voorzitter van de classiscommissie Kerk en Israël Noord-West Veluwe. Hij schreef dit artikel onder meer voor de provinciale werkgroep Kerk en Israël Utrecht.

Derde en laatste zomernummer

Dit is het derde en daarmee tegelijk het laatste zomernummer van Kerk in de Stad. In deze editie staan nog voor drie zondagen – 11, 18 en 25 augustus – de kerkdiensten vermeld, daarna gaan we weer over op de normale verschijningsfrequentie met twee zondagen.

Het nieuwe leesseizoen, jaargang 21, begint op vrijdag 30 augustus. Kopij voor het eerste nummer dient maandag 19 augustus in het bezit van de redactie te zijn; het wijknieuws en korte berichten mogen een dag later aangeleverd worden. Het adres: kerkindestad@protestant-utrecht.nl.

Uitfeest met Open Dom

De Domkerk bruist van de activiteiten. Elke dag kun je er terecht en er is altijd wel iets te doen. Wees welkom in de Domkerk bij Open Huis Open Dom op Culturele Zondag Uitfeest, zondag 1 september tussen 14.00 en 16.00 uur. Het DomCafé met uitzicht op de prachtige Pandhof ernaast is open, de DomShop met religieuze artikelen. Er zijn tot 15.00 uur rondleiders beschikbaar, die je alles kunnen vertellen over dit eeuwenoude kerkgebouw, waar Utrecht rondgebouwd is. En er is een imposante tentoonstelling 'Vallen en Opstaan: over de menselijke staat' met werken van Paul van Dongen, Sam Drukker en Janpeter Muilwijk. Vanaf 15.00 uur wordt er muziek gerepeteerd. Wees welkom in de bruisende Domkerk.

Schrijfwedstrijd in teken 'vertrouwen'

Inzendingen voor de Volzinschrijfwedstrijd kunnen nog tot 5 september worden ingestuurd. Dat mag een persoonlijk getint verhaal zijn, dan wel een maatschappelijk geëngageerd of spiritueel geïnspireerd essay. 'Heb vertrouwen!' is dit jaar het thema van de schrijfwedstrijd van opinieblad VolZin. De hoofdprijs bedraagt het geldbedrag van 250 euro. De zeven beste essays worden gepubliceerd in het kerstnummer van VolZin. Bijdragen worden beoordeeld op: persoonlijke toonzetting, originaliteit van inhoud en invalshoek, toegankelijkheid en helderheid van stijl.

Inzendingen van maximaal zestienhonderd woorden en voorzien van naam, adres, leeftijd, geslacht, (voormalig) beroep, opleiding en de aanduiding 'VolZin-opinieprijs 2013' kunnen worden gemaild aan: schrijfwedstrijd@volzin.nu. De VolZin-schrijfwedstrijd staat open voor iedereen.

BEGRIIP 'MANNENBROEDERS' KENT TWEE KANTEN

Positieve associatie

* ...Mannenbroeders... (foto Photos.com).

(vervolg van voorpagina)

Het thema 'Mannenbroeder' stamt van de mannelijke gemeentelieden in de traditionele gereformeerde gezindte. Deze benaming roept verschillende associaties op. Aan de ene kant is er de associatie met zwaar-moedigheid, dogmatiek, taai tradities, gesloten en intern gerichte gemeenschappen.

Aan de andere kant staat in de traditie van de mannenbroeders verantwoordelijkheid en plichtsgetrouwheid hoog in het vaandel. Mannenbroeders zijn principieel, standvastig en harde werkers. Bij de mannenbroeders

is er plek voor de harde realiteit van alle dag (inclusief het lijden) gecombineerd met het leven bij de Bron, de Heere onze God. Deze andere, positieve kant van de mannenbroeders inspireert de mannen in de Nieuwe Kerk. "Zeker in een tijd waar het ego zo'n centrale plek inneemt als nu. We worden overall om ons heen aangemoedigd tot een haast onbegrensde individualisme. We doen alles voor zelfontplooiing en zoeken ons geluk en onze eigenwaarde in extreme ervaringen of levensdoelen", aldus de eerste wervingstekst voor de mannendag van 14 september.

Focus

"In deze tijd inspireren de mannenbroeders ons tot het realisme van het geloof. Want het geloof

leert dat een (over)focus op ons ego niet brengt wat we zoeken. Met de mannenbroeders willen we oog hebben voor onze plek in het hier en nu. Onze verantwoordelijkheid op dit moment. Jouw rol in je gezin. Jouw taak in de kerk. Etc. We stellen ons de vraag hoe kunnen we hier en nu met de ons door God gegeven talenten van betekenis kunnen zijn en tot ons recht komen. Niet alleen voor ons zelf maar juist ook in dienstbaarheid voor de ander."

Onverzettelijkheid

"Dit is een opgave en een zoektocht die nooit ophoudt. Dit vraagt een leven lang bijsturen, toewijding en inzet. Daarin willen we elkaar ondersteunen. En daarbij stellen we ons de vastberadenheid en onverzettelijkheid van de

mannenbroeders als voorbeeld en vragen we ons met Handelingen 2 vers 37 af: 'Wat moeten wij doen, mannen broeders?' (NBG-vertaling).

Broeders op Facebook

Op het internetadres facebook.com/nkmannenbroeders verschijnt actuele informatie over de Mannendag in de Nieuwe Kerk. Deze pagina kan ook worden 'geliked'. Opgeven voor de dag kan door een mailtje te sturen naar mannen@nk-utrecht.nl. Vermeld daarbij in ieder geval je voor- en achternaam. Ook niet-Nieuwe Kerken zijn van harte welkom! Deelnemerkosten bedragen zeven en een halve euro.

De mooiste bloemen van de wereld

Wieke de Wolff,
straatpastor

Wanneer ik op een maandagochtend de koffieruimte van de Jacobikerk binnenstap valt mijn oog op een kleurige bos bloemen in mijn

lievelingskleuren: rood, oranje en warm-geel. Wat een prachtige bos, denk ik, voor wie zouden ze zijn? Ik ben nog maar nauwelijks binnen of een aantal bezoekers stapt op me af: een aantal ex-ama's uit Afghanistan en D. uit Iran.

D. houdt iets achter zijn rug. "Goeie morgen, hoe is het met jou?" En hij lacht geheimzinnig. Ik lach terug. "Goed, dank je. En met jou?" "Ook goed. We hebben iets voor jou..." Achter zijn rug tovert hij de bos bloemen tevoorschijn. Mijn mond valt open. "Voor jou?" "Voor mij?" "Jij bent vrijdag jarig – en dan zien we je niet, dus daarom... Gefeliciteerd!" Nu lacht de hele groep. D. overhandigt me de bloemen, een ander geeft me een kaart met hun namen erop. En ik val even stil. Het liefst zou ik ze allemaal tegelijk omhelzen. In plaats daarvan neem ik met een brede lach de bloemen in ontvangst – en bedank ze hartelijk. Om ons heen heeft zich een halve cirkel van mensen gevormd – ze komen naar voren en feliciteren me. Vrijwilligers roepen: "we vroegen ons al af voor wie ze

waren – voor jou dus, wat een mooie bos, gefeliciteerd!" Volledig verrast ben ik – door de bloemen, door hun vrolijke gezichten. Hoe wisten ze wanneer ik jarig was? Dan begint het me te dagen. De jongens uit Afghanistan gaan een nieuwe asielaanvraag doen op grond van hun bekering tot het christendom. Degene die hen hierbij begeleidt heeft me gevraagd een verklaring op te stellen voor elk van hen waarin ik aangeef dat ze onze vieringen bezoeken. Bij die verklaringen zat een kopie van mijn paspoort... De bloemen neem ik mee naar huis. Zonnepetjes op de serretafel. Kort erop ontvang ik nieuws over de jongens. Twee van hen hebben te horen gekregen dat ze de uitslag van welke procedure dan ook niet meer in Nederland mogen afwachten. Een nieuwe asielaanvraag doen is gevaarlijk – wanneer ze dat doen kunnen ze uitgezet worden. Ze besluiten toch een nieuwe aanvraag in te dienen. In spanning leven we met hen mee – en bidden we voor ze. Via de mail en smsjes worden

VAN DE STRAAT

we op de hoogte gehouden van het proces. Onderweg naar Ter Apel zet de vrouw die hen rijdt de auto stil. "Weten jullie zeker dat jullie dit willen doen? Het kan echt gevaarlijk zijn." De jongens reageren rustig. Ze weten het zeker. "We vertrouwen op God", is hun reactie. Na verloop van tijd komt de uitslag voor één van hen binnen. Hij mag blijven! We zijn dankbaar, opgelucht en blij. Nu nog twee uitslagen afwachten. Na spannende dagen komt het verlossende woord. Ook de andere twee mogen in Nederland blijven. We slaken een zucht van verlichting – en onze ogen glanzen. Dit is prachtig nieuws. De bloemen zijn inmiddels uitgebloeid. Maar de kaart staat nog steeds in de kast. En op die kaart een foto van bloemen. De mooiste van de wereld.

BLADEREN DOOR HET NIEUWE LIEDBOEK (2)

Een schat aan mooie teksten

In dit derde zomernummer - zoals aangekondigd in het vorige - richten we onze blik op het dit voorjaar in gebruik genomen Nieuwe Liedboek. Als voorproefje op de serie over liturgie, die het nieuwe leesseizoen in Kerk in de Stad verschijnt.

In het vorige nummer schreef ds Geertien Morsink, bestuurslid van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied, over een door haar uitgekozen lied uit de vernieuwde bundel. In deze editie een artikel van Roel Bosch over de totstandkoming van het Nieuwe Liedboek. Roel Bosch is lid van de liedboekredactie en voorzitter van de Werkgroep Psalmen.

Beide scribenten verlenen medewerking aan de serie over liturgie in het seizoen 2013-2014.

Roel Bosch

Veertig jaar geleden verscheen een 'nieuw liedboek voor de kerken'. Maar wat nieuw is wordt oud. De synode vroeg, via de classes, aan de plaatselijke gemeenten hoe het er voor stond met het zingen. Daarbij kwam de vraag: wat zijn jullie ideeën over een nieuw boek?

In veel gemeenten waren naast dat boek uit 1973 steeds meer andere bundels open gegaan. Tussentijds, Geroepen om te zingen, Evangelische Liedbundel, Gezangen voor Liturgie... De synode besloot om aan de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied te vragen: maak haast met een nieuw boek, veelkleuriger, met meer stijlen in muziek en tekst, met meer aandacht voor nieuwe ontwikkelingen. Denk

maar aan het vieren van de drie dagen van Pasen, het zingen van Taizéliedertjes, de vraag naar aanbiddingsliedertjes, meer eenvoudige teksten naast de dichtertelijke taal van dat oude Liedboek, korte liederen, aandacht voor kinderen en jeugd.

Nu ligt dat boek in onze handen. Een schat aan liederen en teksten, overstelpend veel voor wie het niets vermoedend opent. De indeling is gelukkig heel logisch: u kunt vast snel de weg vinden.

'Natuurlijk' begint het boek bij de Bijbelse liederen: de psalmen en Bijbelse lofzangen, zoals die van Maria, Simeon en Zacharia. De psalmen nummeren van 1 tot 150; het zijn met elkaar wel ruim 280 liederen! Van sommige psalmen komen namelijk meer varianten voor: a, b, c... Psalm 23 spant de kroon, maar ook 103, 130 en 139 zijn rijk vertegenwoordigd.

Daarna gaat de nummering door, met lied 151: de lofzang van Mozes en Mirjam, om door te gaan tot het laatste opgenomen Bijbelse loflied, lied 161.

Getijden

Daarna komen vier hoofdstukken die elk een gang door de tijd weergeven. In de getijden van de dag vinden we liederen en gebeden voor morgen-, middag- en avond, en liederen en teksten rond de maaltijd.

In de eerste dag volgen we de kerkdienst. Van opening tot slotlied, met kyrie en gloria tot credo, liederen voor bij belij-

denis en doop en avondmaal. Natuurlijk met de zegen aan het slot.

De getijden van het jaar voeren van Advent tot Voleinding, met een rijke keus aan liederen. Vaak, zoals in de Adventstijd en rond Pasen, vindt u per zondag aparte liederen. Ook hervormingsdag en vieringen rond de geloofsgetuigen Franciscus, Martinus, Wilibrord en Nicolaas krijgen een lied.

De vierde cirkel voert ons het hele leven door. Hier staan de liederen rond geboorte, trouw, de reis door het leven, rond bidden en geloven, maar dan

ook rond twijfelen en vragen. Hier komt uiteindelijk ook de levensgrens in zicht: rond ziekte, overlijden, uitvaart, samenzijn en delen van pijn.

In het laatste hoofdstuk, samen leven, vindt u in vier paragrafen de thema's Kerk, Schepping, Gerechtigheid en Vrede aan bod. Met 'Vrede' eindigt het Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk dus, een mooie gedachte!

Dit artikel verscheen eerder in Kerkinformatie, juni 2013. De auteur er van is predikant in Zeist en was redactielid van 'Liedboek, bidden en zingen in huis en kerk'.

23 g

Mijn herder is de Heer

tekst Psalm 23, I
melodie Jan Valkestijn

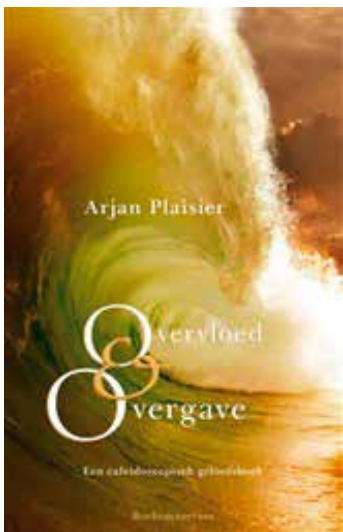
Overvloed en overgave

BOEKEN

Daan van der Waals

'Overvloed en overgave' heet het 'caleidoscopisch geloofsboek' dat Arjan Plaisier, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland, schreef om invulling te geven aan zijn tweede periode in deze functie. Een schrijvende scriba dus. En dat klopt, want van huis uit betekent 'scriba' - in kerkelijk jargon eigenlijk niets anders dan secretaris - 'schrijver'. Een scriba schrijft. Maar wat schrijft hij of zij dan? Brieven, notities, verslagen, toespraken, artikelen, vergaderstukken... Meestal werk voor de korte termijn, op een speciaal doel gericht, bestuurlijk van aard. Van iemand op die post verwacht je echter nog iets anders, namelijk visie voor de langere termijn en het oog gericht op de hele kerk. Iemand die diepgang geeft aan een kerkelijk bedrijf dat anders al te zeer doorsuddert. Werk dus waarmee je als kerk vooruit kan. Dat biedt 'Overvloed en overgave' ook.

Als geloofsboek, als boek dus dat over geloven gaat, spreekt het geschrift me aan, en in die kwaliteit begon ik er aan. In de publiciteit - met name een voorpublicatie in *Trouw* - kwam dat aspect pregnant naar voren. Het ging in dat fragment over de 'lentegehalte' van het geloof. Want Plaisier onderscheidt een viertal geloofsgestalten die hij ophangt aan de vier seizoenen. Ze zijn beeld voor de onderscheiden manieren waarop geloven zich kan uiten. De lente is dan het seizoen van de 'eerste

liefde', het geloofsenthouiasme en de verrukking, de zomer van de volle bloei en de rijpe pracht op de velden, de herfst van de oogst maar ook van het verval en het verlies, en de winter is het seizoen van de nacht waarin de afwezigheid van God pijnlijk aan de dag treedt.

In dat beeld van de seizoenen tonen zich de verschillen tussen gelovigen en kerken, ook tussen diverse tijdperken in de kerkgeschiedenis en tussen continenten, en niet te vergeten de levensfasen waarin mensen verkeren, want in je jeugd kun je anders geloven dan op je oude dag.

Maar de grenzen zijn vloeïend. Het kan in ons geloofsleven en ons kerkelijk leven niet allemaal op één noemer worden gebracht. Mensen en kerken zijn niet zomaar van het een of het ander, je kunt van diverse seizoenen iets hebben, in de loop van je

leven kan het verschuiven, en de seizoenen hebben bovendien hun voor en hun tegen. Je kunt in eenzijdigheden vervallen, dan vullen de seizoenen elkaar aan. En zo kunnen ook mensen, kerken en kerkelijke stromingen elkaar aanvullen. Bij elk van die seizoenen stelt Plaisier dan ook kritische vragen.

Onconventioneel

Degelijkheid en originaliteit gaan in Plaisiers boek hand in hand. Hij haalt van alles overhoop en blijft daarbij in traditionele kaders, zodat je het gevoel hebt dat hij met dit boek het geloof in protestantse geest verdedigt en mensen die zich daarbij thuis voelen een hart onder de riem steekt. Tegelijk zijn de beelden en de vergelijkingen die hij van stal haalt, onconventioneel en verfrissend. Zoals de beelden van de vier seizoenen in het deel over geloven.

Daaraan vooraf gaat een hoofdstuk over de Openbaring, omdat Plaisier, wellicht terecht, meent dat geloven niet uit de lucht komt vallen maar een antwoord is op Gods openbaring zoals die in de Bijbel tot ons komt. Dit deel heeft hij ingedeeld op basis van de begrippen epiek, lyriek, dramatiek en didactiek. Een bekende indeling uit de literatuurwetenschap die je goed kunt toepassen op de Bijbel, omdat je daarin immers epische, lyrische, dramatische en didactische gedeelten tegenkomt. Bij elk van deze genres en alles wat je daarbij op geloofsgebied kunt denken staat hij uitvoerig stil. Ook in het derde hoofdstuk, dat over de kerk gaat, vind je zo'n

verrassende indeling. Daar wordt de kerk getekend aan de hand van beelden die zijn ontleend aan andere plaatsen waar mensen samenkomen: ziekenhuis, theater, parlement en tempel. Niet bepaald voor de hand liggende vergelijkingen, maar stuk voor stuk geschikt als invalshoek om over een bepaald aspect van samen kerk zijn na te denken.

Het slotdeel, als toegift gepresenteerd, gaat over het thema Werkelijkheid. Hier vinden we een klassiek onderscheid terug, namelijk van waarheid, goedheid en schoonheid. Samen aspecten van de ons geschonken werkelijkheid, waarin wij als gelovigen geroepen worden om zelf ook dat ware, goede en schone te verspreiden.

Een 'toegift' die veel weg heeft van een apotheose. Want na alle woorden over Bijbel, geloof en kerk gaat het er uiteindelijk om dat wij ons openstellen voor Gods overvloed in de werkelijkheid van alledag. Het is een werkelijkheid die wij met ieder mens delen. Maar waarom, vraag ik mij af, maken wij niet-gelovige medeburgers dan niet duidelijker dat zij zoveel beter af zijn als zij deze werkelijkheid gelovig beleven?

Caleidoscopisch

Caleidoscopisch, dat is Plaisiers boek inderdaad. Je ziet heel veel door het glas. Soms al te veel - ik althans legde het boek af en toe wat vermoeid ter zijde door de veelheid van gedachten. Soms dreigt de persoon en theoloog Arjan Plaisier te verdwijnen

achter de PKN-scriba. Dat heeft ook met dat vele te maken, want de scriba wil graag alle nuances recht laten wedervaren en ook alle groepen waarmee hij van doen heeft. Het is soms te veel een verhaal van enerzijds en anderzijds. Hij neemt mij te vaak iets terug van wat hij net heeft gezegd, en wil als hij een groep over de bol heeft geaaid vervolgens een andere groep niet overslaan. Hij verdeelt zijn kritiek ook netjes over diverse kerken en stromingen. Hij doet zijn best om elk misverstand te vermijden... niet altijd nodig, vind ik. Maar zijn stijl is prachtig, hij heeft een fijn geslepen pen tot zijn beschikking, zijn woordkeus is trefzeker, en hij kan heel poëtisch schrijven, over de seizoenen bijvoorbeeld. Een genot dus om te lezen, dit boek, dat vol is van treffende gedachten en aansprekende beelden. De auteur laat bovendien merken dat hij niet alleen theologie in de kast heeft staan, want met literaire citaten die hij opdist is hij niet karig. Vooral zijn dat citaten van Engelse makelij.

Plaisiers boek bevat niet alleen veel poëzie, er ligt ook een poëtische gloed overheen, ver weg van het synodale vergadercircuit. Het is een gloed waar je in diepere zin iets in bespeurt van de overvloed en de overgave waar de titel naar verwijst, en die de hartstocht waarmee het boek is geschreven laat ervaren.

Arjan Plaisier, *Overvloed en overgave*, Boekencentrum, Zoetermeer, 2013, € 16,90

Liedboekavonden in Domkerk

Domcantor Remco de Graas geeft dit najaar in de Domkerk twee informatieavonden over het Nieuwe Liedboek. Op beide avonden, op 11 september en 30 oktober, is veel samenzang. Op woensdag 11 september gaat het over: 'Psalmen en Cantica' en op woensdag 30 oktober is het leidende thema: 'Hymnen en Gezangen'. De avonden beginnen om 20.00 uur en duren tot ongeveer 21.30 uur; de kerk gaat kerk open om 19.45 uur.

Toegang is vrij, iedereen is welkom. Zie ook: www.domkerk.nl

Oratoriumvereniging op zoek naar mannen

De Utrechtse Oratorium Vereniging (UOV) heeft ruimte voor muzikale mannen. Zowel bassen als tenoren zijn welkom om vanaf dinsdag 3 september na de zomervakantie met de UOV mee te zingen. Op dit moment wordt het concert van vrijdag 13 december ingestudeerd: het 'Utrecht Te Deum en Jubilate' van Friedrich Händel zal die avond worden uitgevoerd, gecombineerd met de 'Messa di Gloria' van Giacomo Puccini. Het concert staat in het kader van de Vrede van Utrecht (1713). Händel schreef het Utrecht te Deum en Jubilate om de afsluiting van de vredesonderhandelingen feestelijk te markeren.

* De Utrechtse Oratoriumvereniging op haar thuisbasis, de St. Aloysiuskerk (eigen foto).

Vanaf januari 2014 wijdt de Utrechtse Oratorium Vereniging zich aan de Matthäus Passion van Johann Sebastian Bach die wij op 11 april 2014 zal worden uitgevoerd.

Beide concerten vinden plaats in de St. Aloysiuskerk in Utrecht-Oost. De muzikale leiding is in handen van onze dirigent Roel Vogel. De concerten zullen muzikaal worden begeleid door het Orkest van de Utrechtse Bachcantatiediensten.

De repetities van de Utrechtse Oratorium Vereniging vinden vanaf 3 september elke dinsdagavond van 19.45 tot 22.00 uur plaats in het Christelijk Gymnasium, Koningsbergerstraat 2 in de stad.

Voor meer informatie over ons koor en de voorwaarden voor (project)lidmaatschap: uovbestuur@gmail.com. (Vooraf) mannen zijn van harte welkom!

Diversiteit in de zomerorgelconcerten in Nicolaïkerk

Steven Slappendel

De zomerorgelconcerten in de Nicolaïkerk, georganiseerd door de Stichting Culturele Evenementen Nicolaïkerk, zijn op zaterdag 3 augustus van start gegaan met oud-Domkerk-organist Jan Jansen met een prachtig concert waarin werken klonken van Purcell, Buxtehude, Bach, Reger en Strategier. Nu is de beurt aan de 'eigen' organisten. Berry van Berkum speelt op 10 augustus en verzorgt het programma 'Chant de Paix' in het kader van de Vrede van Utrecht met composities van onder anderen Pepping, Scheidt, Bach, Langlais, Messiaen en Hagen.

Ko Zwanenburg speelt op 17 augustus Distler, Alain en De Klerck, maar ook in dit concert ontbreken Bach en Buxtehude niet. (N.B. in het vorige nummer waren de namen van Berry van Berkum en Ko Zwanenburg abusievelijk verwisseld).

In het concert op 24 augustus speelt Theo Visser onder meer orgelwerken van Poulenc, Reda, Distler, Mernier en Alain. Op zaterdag 31 augustus is er geen concert in verband met de Oude Muziek Markt, een activiteit van het Festival Oude Muziek. Wel klinkt het orgel op de Muziek Markt op vrijdag 30 augustus: Sietze de Vries verzorgt twee improvisaties op het hoofdorgel, van 18.00 tot 18.15 uur en van 19.00 tot 19.15 uur.

Op 7 september komt Leonore Lub en de serie wordt afgesloten op 14 september, de Open Monumentendag en Nationale Orgeldag, met een 'Orgeltocht in Utrecht-Zuid'. Hierover volgt meer informatie in het volgende nummer.

Tijdens de zomerorgelbespeelingen kunnen het Sweelinckorgel als het hoofdorgel worden beluisterd. De concerten duren ongeveer een uur. De starttijd van de concerten is 13.00 uur. Dit biedt voor de echte liefhebbers de mogelijkheid voor

een goed vervolg: de zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk waar om 15.30 uur het concert begint. Voor wie al eerder naar Utrecht Orgelstad zijn er concerten op vrijdagavond in de Jacobijkerk. De toegang is gratis; bij de deur staat een collecteschaal voor een bijdrage in de kosten.

Meer informatie voor de concerten staat op de website www.nicolaiconcerten.nl.

* Berry van Berkum, gastorganist op 17 augustus in de 'Orgelzomer Domkerk', een week eerder geeft hij een concert in 'zijn' Nicolaïkerk (foto Steven Slappendel).

Slotaccoorden Orgelzomer

Peter van der Ros

De serie 'Orgelzomer Domkerk Utrecht 2013' met negen concerten door Utrechtse organisten loopt deze maand ten einde.

Jan Jansen

Op 10 augustus is het de beurt aan Jan Jansen, oud-organist van de Domkerk. Hij brengt in het concert op zaterdagmiddag half vier werken ten beste van Johann Sebastian Bach (1685-1750), César Franck (1822-1890) en Richard Hol (1825-1904). Van eerstgenoemde klinkt het Pièce d'Orgue (BWV 572), van Franck zijn 'Trois Pièces: Fantasie in La majeur, Cantabile, en Pièce Heroïque en ten slotte van Richard de Fantasie 'Aus Dunkel zum Licht'.

Berry van Berkum

Op zaterdag 17 augustus is Berry van Berkum van de Nicolaïkerk gastorganist. 'In de geest

van Albert Schweitzer II' voert Van Berkum achtereenvolgens uit: van de componist L. Vierne (1870-1937) de Hymne au soleil (opus 53); van Johann Sebastian Bach: Vater unser im Himmelreich (BWV 737), Gottes Sohn ist kommen (BWV 724) en: 'Komm, Gott Schöpfer, heiliger Geist' (BWV 667). Van Olivier Messiaen (1908-1992) speelt Van Berkum het 'Combat de la mort et de la vie' uit: Les Corps glorieux (1939), vervolgens weer van Bach: 'Schmücke dich, o liebe Seele' (BWV 654) en van Willem Tanke (1959): 'Birds, drums and signals', om het concert af te sluiten met de 'Litanie' van Jan Welmers (1937). Ook dit concert begint om half vier en duurt ongeveer een uur.

Wouter van Belle

De Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk, gekoppeld aan de Utrechtse orgelzomer wordt op 24 augustus verzorgd door

Wouter van Belle, organist van de St. Catharinakathedraal. Hij speelt: van John Stanley (1713-1786) de Voluntary in d-moll: Allegro – Adagio – Allegro; van Johann Sebastian Bach het Praeludium et fuga Es-dur BWV 552, van Franz Liszt (1811-1886): Einleitung zur Legende der Heiligen Elisabeth, van César Franck: Pièce Héroïque, van Hendrik Andriessen (1892-1981) diens 'Offertoire Assumpta est Maria', van Herman Strategier (1912-1988) het: Voluntary for a cathedral organ' en van Wouter van Belle (1964) zelf, zijn meditatie over psalm 27 (op een melodie van de componist H. Brügger). Ten slotte laat Van Belle

het Postludium bij de paashymne 'O filii et filiae' horen, lied 207 uit het (oude) Liedboek voor de kerken.

Jan Hage

Op zaterdag 31 augustus is het Domorganist Jan Hage die de zomerreeks orgelconcerten afsluit met de Ouverture 'Die Meistersinger von Nürnberg' van Richard Wagner (1813-1883), naar een arrangement van Edwin H. Lemare. Van Domorganist Jan Hage (1964) zelf, laat hij vier 'raps' horen, van César Franck diens Cantabile en van Julius Reubke (1834-1858) de Sonate in c-moll 'Der 94. Psalm'.

Ruimte om te leven

Ds Catrien van Opstal

In mei vierden we als Evangelisch-Lutherse gemeente ons vierhonderdjarig bestaan. Een onderdeel van de feestelijkheden was een lezing van de hoogleraar Lutherana, professor Markus Matthias. Hebben wij als Lutheranen 'een korrel zout', iets dat het leven smakelijker maakt? vroeg hij zich af.

Toen begon hij zijn lezing met onze Godsvraag: bestaat God? "Ik verbeeld me hoe God en de engelen in de hemel zitten te lachen als ze ons bekijken, met onze beelden en wetenschappelijke methoden om God te kunnen begrijpen of Zijn bestaan (!) te kunnen weerleggen. Hoe zou het mogelijk zijn, God in zijn oneindigheid te vatten?" Luther sprak er al over dat God grotendeels verborgen is, vervolgde hij.

Wat verborgen is, kun je ten ene male niet kennen en dus nooit uitleggen. Wat wij doen in onze nood, naar Gods bedoeling met onze geschiedenis vragen- is even begrijpelijk als onverstandig. Want het zal ons altijd verborgen blijven. Wie kan recht voor het aangezicht van de oneindige God leven?

Matthias deed in het spoor van Luther de volgende ook voor mij verrassende uitspraak. "Tegelijk geeft deze verborgenheid van God ons pas de ruimte om te leven, om een echt wereldlijk, natuurlijk leven te leven. Gods verborgenheid, en niet zijn forse presentie, is een teken van zijn schepende liefde. Daarmee verkrijgen wij, krijgt de schepping ruimte voor een eigen leven, een eigen creativiteit: in wetenschap, cul-

tuur, samenleving en godsdienst." Het enige dat wij kunnen doen is God met vreugde danken voor zijn schepping en de ruimte van leven die Hij ons geeft. "Dus: niet God, niet het kwaad moet verklaard worden, maar het bestaan, de schepping, de goederen, het grote en het kleine leven. Dat is het wonder. Daar put de Christen en zeker de Lutheranen zijn vreugde uit. Het leven is allereerst een geschenk om te genieten en jezelf en anderen te gunnen."

Hij vatte het samen in de beginregel van ons oude gezang 425, een lentelied. In de oorspronkelijke tekst van Paul Gerhardt is het een zomers lied en luidt de beginregel:

"Geh aus mein Herz, und suche Freud, in dieser lieben Sommerzeit an deines Gottes Gaben."

LUTHERS GELUID

Bram Schriever

De kring zingend geloven in de Domkerk is een beproefd recept. Al jaren komen zanglustigen bij elkaar rondom een bepaald thema. Ook het komend seizoen gaat de groep weer van start

In de periode van september tot en met maart komt de groep eenmaal per maand op woensdag bij elkaar om, onder leiding van een cantor, anderhalf uur ontspannen met elkaar te zingen.

** Detail deur Domkerk (foto Bram Schriever).*

Behalve het samen zingen van bekende en minder bekende liederen, is ook de ontmoeting met elkaar belangrijk. De voorwaarde is niet dat u goed moet kunnen zingen, maar dat u graag wilt zingen. Ieder jaar wordt een bepaald thema uitgekozen en aan de hand daarvan worden liederen uitgezocht. Daarnaast is er ook altijd een korte overdenking. Het komende seizoen staan de 'Werken van barmhartigheid' centraal. In iedere bijeenkomst komt één van de werken van barmhartigheid aan bod.

De kring 'Zingend geloven' heeft een lange traditie in de Domkerk. Sinds jaar en dag komt de groep bij elkaar. Opvallend is dat deelnemers van de groep uit verschil-

lende kerken en groepen komen. Ook mensen van buiten de Domkerk zijn dus hartelijk welkom!

De eerste bijeenkomst is op woensdag 25 september met als thema 'de hongerigen spijzen'. Cantor is Tiny van Eeuwijk. Om 16.00 uur wordt er gestart met koffie en thee in het DomCafé van de kerk. Om 16.30 uur begint het programma in de sacristie. Om 18.00 uur wordt er afgesloten met een gezamenlijke broodmaaltijd. Wie wil kan vervolgens deelnemen aan de vesper van 19.00 uur.

Wilt u meer informatie of wilt u zich opgeven, neem dan contact op met Hugo Bensen, telefoon 288 9398, e-mail: h.bensen@plannet.nl.

Geregelde Roze Zondagvieringen

In het eerste zomernummer (14 juni) schreef Emsi Hansen een artikel naar aanleiding van 25 jaar roze vieringen in de EUG. Volgens Gea Zijlstra bevatte dat artikel onjuistheden, zoals de vermelding dat er al in juni 1986 een Roze Zaterdagviering in de Janskerk zou zijn geweest.

In twee artikelen legt Gea uit hoe de vieringen van Roze Zaterdag en Roze Zondag zijn begonnen. Haar eerste artikel stond in het tweede zomernummer (12 juli), het tweede volgt hieronder, in het laatste zomernummer van Kerk in de Stad.

Gea Zijlstra

De eerste geregelde roze zondagviering waar ik van weet was van Dignity. Deze club is op 11 augustus 1987 opgericht door jonkheer Floris Michiels van Kessenich, met als doel emancipatie en integratie van homoseksuelen in de Rooms-Katholieke Kerk. In de herfst van 1986 had de Congregatie voor de Geloofsleer aan de bisschoppen van de katholieke kerk een brief doen uitgaan over pastorale zorg voor homoseksuelen.

Toen bisschop Ter Schure had aangegeven dat hij instemde met het officiële standpunt dat praktiserende homo's de communie moet worden geweigerd, was voor Floris de maat vol. Op eerste paasdag 1987 ging hij met een aantal lesbische vrouwen en homoseksuelen met een grote roze driehoek op hun borst, met de tekst 'praktiserend homoseksueel', demonstratief in de kathedraal van Den Bosch ter communie – de actie 'Oog in oog met de bisschop'.

In Amerika bestonden reeds katholieke Dignity-groepen (dignity betekent waardigheid). Floris kwam hier via een vriend in New York mee in aanraking, en was hier zó door gegrepen dat hij een zaadje mee naar Nederland nam. In 1988 was het zo ver: op zondag Laetare (de vierde zondag in de veertigdagentijd) had Dignity zijn eerste eucharistieviering in Amsterdam, vieringen die tot voor kort maandelijks werden gehouden.

Vier jaar later startte een andere groep maandelijks roze charismatisch-evangelische vieringen

in Amsterdam, tegenwoordig heet die werkgroep Evangelische Roze Vieringen; een pinkstertintje hebben deze vieringen nog steeds, mensen kunnen zich in de dienst laten zegenen.

Al deze vieringen zijn echter geen vieringen binnen een kerkelijke gemeenschap, maar zondagmiddagbijeenkomsten van mensen waarvan velen zich in hun eigen kerk niet meer goed thuis voelen. Totaal anders dan

de Roze Zondagochtend viering in de EUG.

En Roze Zaterdagvieringen dan?

In 1987 was ook (vanuit onder andere de landelijke werkgroep Geloof en Levensbeschouwing van het COC) het Landelijk KoördinatiePunt groepen kerk en homoseksualiteit (LKP) opgericht. In 1988 kon het LKP een emancipatiewerker aanstellen: Kees Posthumus. Hij schreef in Eredienstvaardig van april 1996: "Ook in Nederland vierden we Roze Zaterdag, telkens in een andere, grote stad. In 1989 gebeurde dat in Haarlem. Samen met basispastor Jurjen Beumer organiseerden we, vanuit het Landelijk KoördinatiePunt groe-

pen kerk en homoseksualiteit, een liturgische viering aan het begin van deze zaterdag. We rekenden op zo'n veertig mensen, die samen konden komen in het koor van de oude Bavo. Het werden er tien maal zoveel en het koor pulde uit. We braken het brood en deelden de wijn, hoorden niemand over intercommunie en wonderlijk genoeg bleek er genoeg brood en wijn voor allen. Ook het enthousiasme was overvloedig en de viering bleek het begin van een traditie." Vervolgens werd in de periode 1989-1992 door het LKP 4x een werkboek Roze Zondag geproduceerd.

Fasen

Terug naar Utrecht. De gesprekken in de jaren zeventig, met speciaal voor dit onderwerp belegde bijeenkomsten, kun je zien als een eerste fase van de discussies: kerkleden bekend maken met het verschijnsel, waarbij af en toe ook nog de vraag op kwam of 'het' wel mag ('van de Bijbel'). De discussies van de jaren '80 kun je zien als een volgende fase: wanneer het verschijnsel *an sich* geen massaal probleem meer is, kun je praten over gelijke rechten en het automatische heterodoken binnen kerken ter discussie stellen. Themadiensten horen bij deze fasen. Emsi heeft voor haar artikel enkel mensen gesproken die niet weten dat er zo'n eerste fase geweest is, en zich nog slechts vaag iets herinneren van de tweede fase.

Daarom nog even terug naar 1986, naar de aankondiging van die zondagmiddag activiteit in Cunera, de enige kerkelijk relevante activiteit in die roze week. Voor het thema van de bijeenkomst, en iets van ons standpunt, zie het kader. Dit illustreert de tweede fase. Een roze kerkdienst? Ammehoela! Wij hadden geen behoefte meer aan themadiensten waarin om begrip werd gevraagd voor 'de homofiele naaste'. Wij verlangden slechts respect voor onze keuze.

Pas in kerken waarin men gelijke rechten vanzelfsprekend vindt, en waarin men ook bereid is om bij lezing van de bijbel eens een roze bril op te zetten, kan (als iemand op het idee komt en er genoeg LHBT-ers zijn) Roze Zondag gevierd worden en een traditie worden. Je zou dit als een derde fase kunnen zien. De grenzen tussen de fasen zijn niet altijd even scherp, en niet alle kerken komen tegelijkertijd in een volgende fase. Als de voortekenen niet bedriegend, zijn nu nog twee Utrechtse kerken door het roze zondagsvirus aangestoken – even de incubatietijd afwachten.

Statement

Ik vind trouwens de Roze Zaterdagviering veel belangrijker dan Roze Zondag: een landelijke activiteit, feest met velen, maar vooral ook een statement voor de seculiere homobeweging. Daar zitten onder anderen veel mensen bij die ooit een kerk verlaten hebben, en zich niet of nauwelijks realiseren hoeveel er sindsdien veranderd is. Dit is een algemeen verschijnsel, dat mensen zich ontwikkelen en dan denken dat de rest blijft stilstaan – ik betrapte mezelf er onlangs ook op: ik hoorde dat het in de kerk van mijn jeugd (gereformeerd vrijgemaakt) tegenwoordig heel normaal is als jongeren samenwonen voor ze gaan trouwen – toen dacht ik even: 'hoe is het mogelijk!'

**zondag 22 juni
Potten- en
flikkertheologie en
Godsdienstvrijheid**

(...) Een 'roze zondagmiddag' zou je dan ook goed kunnen vullen met een anti-kerk programma. Wie daar zin in heeft, moet dat vooral niet laten. Maar de potten en flikkers die deze middag organiseren hebben daar geen zin in. Trouwens ook niet in een kerkdienst met een roze tintje. (...)

VIERHONDERD JAAR NA INSTORTEN SCHIP ZOU HET WEER HERREZEN MOETEN ZIJN

Herbouw op het Domplein, een sociaal hart voor Utrecht

Herbouw Domschip (10)

Deel 10 in de serie 'Herbouw Domschip' komt van Marten van der Gaag, vice-voorzitter van de Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013. Hij belicht in zijn bijdrage het ambitieuze herbouwplan vanuit economisch-diaconaal perspectief, oftewel als sociaal-maatschappelijk werkgelegenheidsproject. Mensen die om wat voor reden dan ook zijn 'vastgelopen', zouden op deze bouwplaats meer dan alleen optisch kunnen bijdragen aan de bouw van de kerk...

De eind augustus 2012 begonnen serie wordt in de nieuwe jaargang van Kerk in de Stad met nog enkele bijdragen voortgezet. Zo staat er nog een artikel op stapel van ds Eddy Reefhuis, predikant van de Oude Kerk in Amsterdam. Ook geeft de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Utrecht nog zijn visie op het plan van de Utrechtse stichting.

Lezers kunnen hun reacties ook kwijt in deze reeks. Redactionele bijdragen, liefst met illustraties van goede grafische kwaliteit, kunnen worden gestuurd naar kerkindestad@protestant-utrecht.nl.

Marten van der Gaag

Het Domplein is het hart van middeleeuws Utrecht, maar het is een levenloos hart. De stichting Herbouw Schip Domkerk wil dit hart nieuw leven inblazen door het schip van de Domkerk op middeleeuwse wijze te herbouwen, met mensen uit de stad, door mensen uit de stad. De bouwplaats wordt een rustgevend en warm kloppend hart. Het zal daarmee uitgroeien tot een middelpunt van sociale activiteiten en nieuwe kansen bieden voor bewoners.

In de middeleeuwen was de bouwplaats van een kathedraal het maatschappelijk en economisch centrum van de stad. Bewoners kwamen er om te werken, maar ook om elkaar te ontmoeten. Iedereen was welkom om eraan mee te doen. Ervaren ambachtslieden, maar ook kwetsbare mensen met minder vaardigheden. Op de bouwplaats konden mensen ook het vak leren, zich verder ontwikkelen. Allemaal ingrediënten voor een sociale omgeving die we in de 21ste eeuw opnieuw kunnen uitvinden.

Levens weer op de rails helpen

Het tempo op de bouwplaats

weerspiegelt de menselijke maat. Geen prestatiegedreven doelen, maar werken naar vermogen. Er zijn geen deadlines, er is rust en aandacht voor hetgeen gemaakt wordt, tijd voor een praatje met bezoekers, uitleggen wat het werk inhoudt. Het werk is ambachtelijk. Er zijn eenvoudige taken en er zijn ook hoogwaardige en kunstzinnige werkzaamheden die vragen om ambachtelijke vakbekwaamheid.

**Project 2074: ruim
zestig jaar de tijd
om Domschip
te herbouwen**

Dit schept een ideale omgeving om mensen gelegenheid te bieden om hun leven weer op de rails te krijgen als ze zijn vastgelopen in het tempo van onze hectische en veeleisende maatschappij.

Diaconaal

Kerken zijn daar nu indirect mee bezig met hun diaconaal werk, OMDUW bijvoorbeeld dicht bij huis. Maar ook op een ander niveau speelt het, bij mensen die verblijven in GGZ-instellingen en weer vorm willen geven aan hun leven of mensen in penitentiaire inrichtingen die zoeken naar een nieuwe invulling. Die kunnen

ook, soms in eigen omgeving, een bijdrage leveren aan de bouwwerkzaamheden en hun energie op een creatieve manier omzetten in een kleine bijdrage aan iets groots.

Het is een omgeving waar alle inwoners van de stad kunnen deelnemen, meeleven, meedenken, meedoen, kortom een bijdrage leveren aan een sociaal kloppend hart.

Inspiratie voor ambachten en onderwijs

De herbouw van het schip van de Domkerk wordt door de aanpak en de locatie een uniek gebeuren. Het wordt voor vakmensen in de restauratiesector een inspirerend icoon en biedt gelegenheid

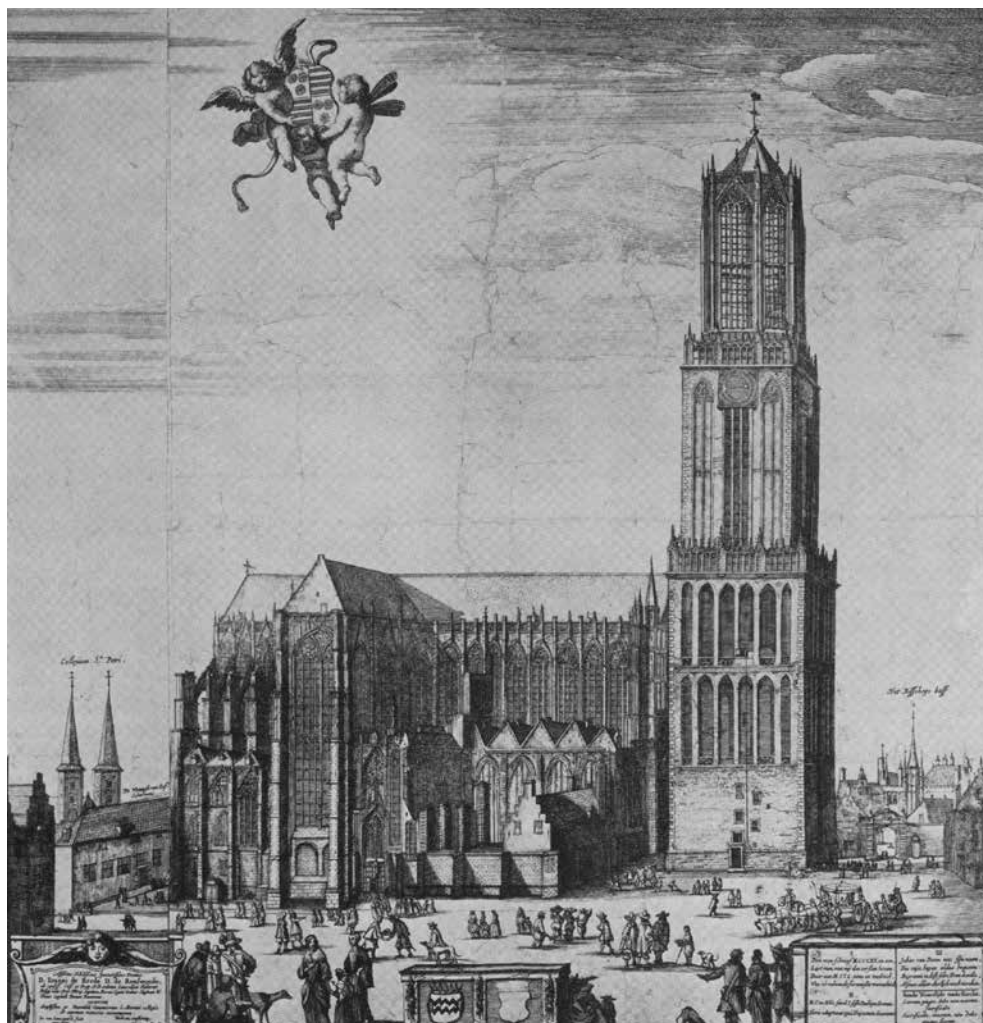
* Meester en gezel aan het werk op de historische bouwplaats van Château Guédelon in Frankrijk (foto Ruud van der Heiden).

om de middeleeuwse technieken en ambachten te herontdekken. De oude meester-gezel relatie krijgt nieuw leven ingeblazen. Jonge mensen raken geïnspireerd door de mogelijkheden die restauratiebouw biedt. Deze kwetsbare arbeidsmarkt krijgt daarmee een nieuwe instroom en het traditionele ambachtelijke vakmanschap krijgt het maatschappelijk aanzien terug dat het verdient.

**Jonge mensen raken
geïnspireerd door de
mogelijkheden die
restauratiebouw biedt**

De bewustwording over de historische wortels van Utrecht wordt vergroot. Samen met de Schatkamer Domplein wordt tweeduizend jaar stadsgeschiedenis in beeld gebracht.

* Artist impression van de historische bouwplaats op het Domplein (illustratie Jan de Jonge).

* Gravure van de kunstenaar Lamsweerde, met de Domkerk zoals deze er - met onvoltooid schip - stond in 1660.

Domkerk in de stad!

De Domkerk staat midden in de stad. De kerk bepaalt het stadsgezicht. Maar de Kerk staat ook figuurlijk midden in de stad, als gemeenschap, als plaats voor inspiratie en bezinning. Door het verloren schip weer op te bouwen op een middeleeuwse bouwplaats staat de Domkerk meer dan ooit in het centrum van Utrecht, midden tussen de mensen die er toe doen, als bron van inspiratie, een echte kerk in de stad! Meer weten? Surf naar www.project2074.nl.

Terugblik op serie

Artikelen die tot nu toe in deze serie verschenen, zijn op internet terug te vinden via de website van de PGU: pgu.nu, tabblad; 'actueel', Kerk in de Stad, archief. Het betreft de nummers 1, 3, 5 en 7 van 2012 en de nummers 11, 15, 17, 21, 22 en 23 van 2013.

Arjan Noordhoek

Ik ben gevangenispredikant en het is het mooiste beroep dat ik ken. Over genade en vergeving spreken voor mensen die aan de zelfkant, de onderkant van de samenleving zijn gekomen. Vaak door eigen schuld, ook heel vaak door ongeluk, de ongelukkige omstandigheden. Ik hoor hun verdriet, hun hoop en hun geloof, hun verlangens, want dáár woont de ziel van een mensenkind, daar gebeurt ziel-zorg.

Ik ben opgegroeid in een Haagse volkswijk, die nu als crimineel te boek staat. Als ik twintig jaar later geboren was daar, was ik nu mischien zelf een mens met een strafblad geweest, of misschien wel tbs'er.

Kerken met Stip

Ook op de geestelijke verzorging bij Justitie wordt bezuinigd, ik kan lang niet met iedereen contact maken, van de 140 tbs-patienten spreek ik er veertig, daarvan komen gemiddeld vijftien in de kerkdiensten. Van wie een verlof heeft, zoeken er hooguit een vijftal de kerk buiten de muren op. Het is heel bijzonder om daarbij ook gemeentepredikant te zijn, bruggen te bouwen tussen de kerk buiten en de kerk binnen. Gelukkig zijn er nu 68 'Kerken met Stip' in Nederland, kerken met een lage drempel voor mensen met een stafblad. In de Silo-kerk hebben we nu een flink aantal ex-gedetineerden die zich daar hebben laten dopen, actief kerklid zijn, met volledig stemrecht.

In het leven geloven

In de film 'Jagten', die nu in diverse

filmhuizen speelt, verliest een leraar zijn vrienden, vrouw en kinderen, huis en goede naam als hij beschuldigd wordt van seksueel misbruik. Hij is onschuldig, maar niemand wil het echt goed onderzoeken, hetze en hysterie winnen het, het gaat van buurvrouw naar buurman, van dochter naar zoon. Alleen zijn dappere puberzoon neemt het voor z'n vader op.

Je krijgt buikpijn van de ellende en het verdriet en de eenzaamheid die in deze film vertolkt wordt. Het bijbelboek Job ligt dan zo dichtbij! Mijn mensen in de bajes kennen dat, en ze dragen daarbij nog de extra last van het wel schuldig zijn aan een misdaad. Een onmogelijke menselijke opgave om dan in jezelf en in het leven te blijven geloven. Daar ben ik dagelijks deelgenoot van.

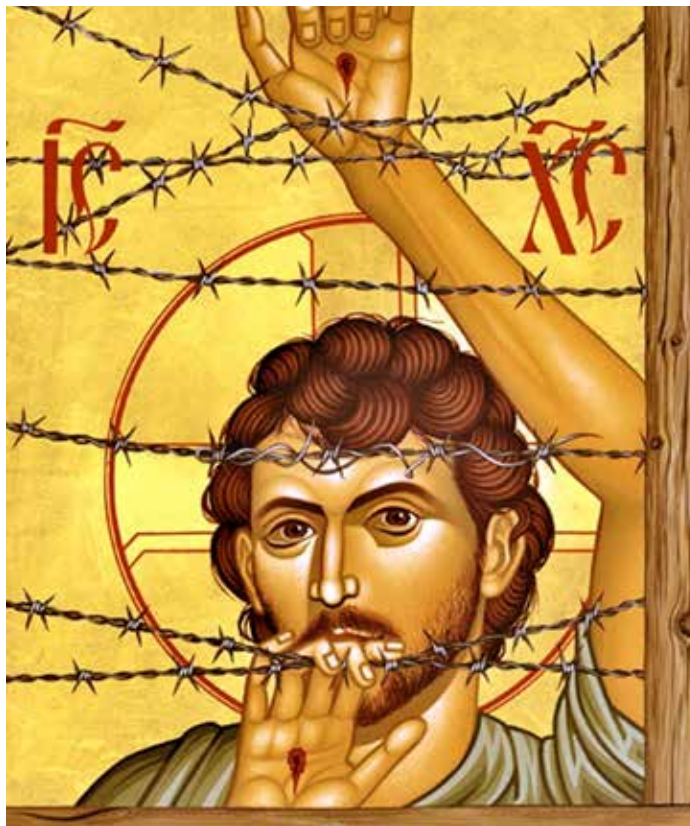
Onbegrijpelijke onlogica

Zijn christenen die de Bijbel lezen anders dan mensen die alleen de *Telegraaf* lezen? Ik had als student een dominee-professor die mij leerde dat het verschil alleen zit in het feit dat christenen ergens op aanspreekbaar zijn. Hij noemde dat 'de liefde van de Vader'.

Lucas 15, bekend om de 'verloren zoon', met Rembrandt als de grootste beeldende vertolker, laat het beste zien wat de oudste zoon voelt en denkt. Niet direct jaloers, zoals wij hem snel wegzetten, maar meer verbaasd, verward, over wat de vader doet. Met een door Rembrandt duidelijk geschilderde moederlijke en een vaderlijke hand op de schouder van de criminele weggelopen

ZIELZORG IN DE BAJES

Verwarrende genade...

zoon wil de vader zeggen: jij was dood en bent weer levend, willen jullie als mijn andere kinderen met mij dit feest meevieren?

Een bijna onbegrijpelijke onlogica als je weet wat de jongste zoon heeft uitgevreten. Maar liefde is niet logisch, en die van God al helemaal niet.

Wat is dan die verbazingwekkende liefde en verwarrende genade van de Vader? Het evangelie leert ons: omdat Hij ons eerst heeft liefgehad, daarom kunnen wij liefhebben, onszelf, de ander,

de crimineel inclusief. Het gaat dus niet om onze liefde, onze tolerantie, onze betrokkenheid bij de 'herintreders' zoals mensen met een strafblad of tbs-ers wel worden genoemd. Wij geven alleen maar door wat ons is gegeven, in opdracht en gehoorzaam aan God de Vader en aan Jezus Christus, zijn verloren zoon.

Verspieters van de kerk

Vrijwilligers uit de kerken geven dat door, in hun present zijn in mijn werk, het gevangenispasto-

raat, aan 'misdadigers' binnen de muren. Als ze als kerkvrijwilligers mee zingen en bidden, en met hen spreken als geloofsbroeders. Zo beloven ze, zelfs zonder woorden, dat ze bij hen in hun kerk of gemeente weer thuis mogen komen als deze hel voorbij is.

Vrijwilligers in een bajes of tbs-kliniek zijn verspieters voor de gemeente van Christus die kunnen zien hoe het mogelijk is dat er nog geloof en hoop en liefde is, op plekken waar daar niet meer zou kunnen bestaan. Na een leven van onliefde, verwaarlozing en lange dwangverpleging horen en zien deze vrijwilligers de geestelijke nood, geven ze hoop op een beter leven. Dat begint misschien daar waar een kerk of gemeente hen niet afwijst zoals de buurt dat zal doen.

Maar die vrijwilligers kunnen het niet zonder een gemeente van Christusvolgers die hen steunt en meedoet in het welkom. Waar plaats wordt gemaakt voor gebroken en gebutste mensen, die soms een leven lang nazorg en begeleiding nodig zullen hebben om op het rechte pad te blijven.

De Utrechtse gevangenisdominee Arjan Noordhoek werkt nu 33 jaar in gevangenschappen. De laatste tien jaar in het Pieter Baan Centrum en de tbs-instelling Oostvaarderskliniek in Almere.

In 1988 richtte hij de Stichting Kerken en Gevangenen Utrecht op voor het werven en begeleiden van vrijwilligers, en in 1995 het Utrechtse Exodushuis voor de reïntegratie van ex-gedetineerden.

* Gerrit-Christiaan de Gier.

Joost van Beek

Vrijdagavond 30 augustus vindt in de Jacobikerkerk de presentatie plaats van de nieuwe cd 'Beroemde klassieken in de Jacobi'. Op deze cd bespeelt titularis Gerrit-Christiaan de Gier zowel het Garrels/Meere-orgel als het Hess-kabinetorgel.

Het was al weer enige tijd geleden dat er een cd vanuit de Jacobikerkerk verscheen: in 2007 om precies te zijn (de cd 'Bach in de Jacobi', nog steeds verkrijgbaar). Sindsdien is

er het nodige gebeurd in de kerk. Zo heeft er een grondige renovatie van de kerkruimte plaatsgevonden en onderging het fraaie Hess-kabinetorgel een ingrijpende restauratie. Kortom, een nieuwe opname van de klanken van de Jacobi-orgels was beslist geen overbodige luxe. Het Hess-orgel is zelfs voor het eerst op cd te horen.

Plaatpremière

De nieuwe cd bevat composities van onder meer Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Händel en Wolfgang Amadeus Mozart. Daarnaast is er een werk van Richard Hol

opgenomen. Hol was in Utrecht onder meer actief als Domorganist en directeur van de muziekschool. Zijn *Fantasie Tooverfluit* is geschreven op thema's uit de gelijknamige opera van Mozart. Het stuk is nooit eerder op geluidsdrager verschenen en beleeft hier dus zijn plaatpremière.

Tijdens de presentatie op 30 augustus is de cd eenmalig voor de gereduceerde prijs van tien euro verkrijgbaar. Daarna zal de verkoopprijs twaalf euro bedragen.

Zomerserie

Het presentatieconcert vormt tevens het sluitstuk van de zomer-

serie van de Commissie Jacobi-concerten. In deze serie treden verder nog op: Gerben Mourik (9 augustus, improvisatieconcert), Berry van Berkum (16 augustus) en Petra Veenswijk (23 augustus).

Alle concerten beginnen om 20.00 uur. De toegang is vrij. Wel wordt er na afloop van elk concert gecollecteerd, waarbij de bezoekers wordt gevraagd gemiddeld vijf euro per persoon bij te dragen.

Meer informatie is te vinden op www.jacobiconcerten.webklik.nl.

Presentatie orgel-cd Jacobikerkerk

(advertenties)

Brinkers
Tapijten Gordijnen
KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

Lauteslager
makelaars bv sinds 1850
Catharijnesingel 100
3511 GV Utrecht
fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

steenhouwerij
JOH. JANSEN & Zn.
GRAFMONUMENTEN
AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJK WORDEN.
Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 - 2516955

Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

STEENHOUWERIJ
JONGERIUS
- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing
Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht, tel. 030-2444004
www.steenhouwerij.nl

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

In deze zomerperiode komen in de EUG-vieringen de psalmen aan bod. In juli is de aftrap gegeven met psalm 1. De cyclus wordt op 8 september afgesloten met psalm 139.

Op allerlei wijzen komen de psalmen hierbij aan de orde: in een recente vrije bewerking van Oosterhuis of de politieke vertolkingen van Ernesto Cardenal. Maar wellicht ook in luisterteksten en zangteksten. En misschien biedt het nieuwe Liedboek met een aantal nieuwe psalmbewerkingen een nieuwe invalshoek. Wees welkom!

Johannescentrum-gemeente

Op zondag 11 augustus om 10.00 is er een woordviering in de Jeruëlkapel. Op zondag 18 augustus is er om 10.30 een woordviering in het Johannescentrum, ds Harry Wim Wierda gaat voor.

Het mag op 18 augustus misschien nog heerlijk zomerweer wezen, maar de dienst die ochtend is er vast niet één om vrolijk van te worden. Dat zou je tenminste denken als je ziet wat we gaan lezen, uit Jeremia 23 en Lucas 12. Harde woorden, die je van de profeet nog wel zou kunnen verwachten, maar van Jezus? Of je moet weten dat zij allebei vurig hopen op mensen die echt werk willen maken van zoiets als navolging. Een weerbarstig thema, waar we – met ds Harry Wim Wierda als voorganger – onze handen aan vol hebben.

Op zondag 25 augustus is er om 10.00 een Woord- en Tafelviering in de Jeruëlkapel.

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Marcuskerk

Zondag 11 augustus gaat ds Hans Koops voor. Zondag 18 augustus gaat ds D. Werkman voor in de Marcuskerk. Op dit moment is niet bekend wie er die zondag in de Wilhelminakerk voorgaat.

Op 28 juli is de voorganger ds Barend Wallat.

Het is vakantietijd, dus veel werk (maar niet alles) in de gemeente ligt stil. Misschien een goede tijd om eens na te denken over de vacatures bij de verschillende groepen. Het kindernevendienst-team zoekt nieuwe medewerkers, na vertrek van enkele leden en ook de Marcuscantorij kan versterking gebruiken. Op onze website kunt u vinden bij wie meer informatie te verkrijgen is.

Wilhelminawijk

Op maandag 29 augustus trouwen om 19.00 uur in de Wilhelminakerk Klaas Lenstra en Nienke van den Berg. Voorganger is ds Marian van Giezen.

Elke donderdagmiddag van 14.30 tot 16.00 uur is er inloop in de huiskamer, Hobbemastraat 41. Iedereen welkom voor koffie/thee, een praatje of en spelletje! Af en toe worden er verhalen voorgelezen.

Op 25 juni overleed in de leeftijd van 97 jaar Jannetje Jenneke Mulder-van Empel. Samen met haar man woonde zij in verzorgingshuis Tolsteeg. In het najaar van vorig jaar waren zij 70 jaar getrouwd. Een mijlpaal die het waard was om herdacht te worden. Haar gezondheid was toen al broos. In de afscheidsdienst werd haar leven overdacht. Er was ruimte voor het verdriet en gemis, maar daar bovenuit klonken woorden van dankbaarheid.

Zondag 11 augustus gaat ds Ari van Buuren voor. Er is kindernevendienst voor alle basisschoolgroepen. Op zondag 18 augustus gaat ds Carol van Wieren voor. Ook dan is er kindernevendienst. Op zondag 25 augustus is Carol van Wieren opnieuw de voorganger. Ook dan is er kindernevendienst voor alle basisschoolgroepen.

Na een vrouwendag (Sisterhood) in de Nieuwe Kerk, ruim een jaar geleden, gaat er dit najaar een mannendag komen. 'Mannenbroeders (anno nu)' is de werktitel van de dag die op 14 september staat ingepland. Meer daarover elders in dit nummer.

Op zondag 11 augustus gaat ds René van den Beld uit Baarn voor. Op deze zevende zondag van de zomer lezen we II Samuel 21: 1-14 en Johannes 19: 25-27. 'Een vrouw die respect oproept en ontroert!'. Ophef in Frankrijk over een nieuwe versie van het nationale symbool Marianne. Een Oekraïense vrijheidsstrijdster, die politiek asiel kreeg in Frankrijk, zou model gestaan hebben voor deze verse beeltenis van Marianne. In het Eerste Testament komt het verhaal voor van Rizpa. Zij verzet zich op een indrukwekkende wijze tegen onrecht. Ze ontroert daarmee koning David, maar ook God!

Op zondag 18 augustus is ds Harold Schorren uit Breukelen de voorganger en Ko Zwanenburg de organist. Op het rooster van de Eerste Dag is voor de evangelielezing aangegeven Lucas 12: 49-59, over de tekenen van de tijd. Op 25 augustus is ds Margo Trapman, predikant van de Kogkerk in Koog a/d Zaan & Zaandijk, de voorganger. We volgen het rooster voor deze zondag. De lezingen zijn Jesaja 30: 15-21 en Lucas 13: 18-30. De rode draad van de verkondiging: het Koninkrijk van God in twee woorden: genade en werk, geschenk van God en eigen inzet (Ora et Labora). We zingen intochtspsalmen 54, psalm 112 en het lied van de zondag 'In Christus is nog west nog oost' (Tussentijds 209). Ko Zwanenburg is organist.

WIJKNIEUWS

Pniëlkerk – Triumfatorkerk (West)

In de maanden juli en augustus zijn er gezamenlijke zomerdiensten van de twee brandpunten. Na drie diensten in de Pniëlkerk is nu de Triumfatorkerk aan de beurt. Zondag 11 augustus gaat ons gemeentelid en onze consultant ds Jaspert Slob voor; zondag 18 augustus ds Vlasblom-Bennink uit Nunspeet en tenslotte zondag 25 augustus gemeentelid Jan Wolleswinkel.

De meeste activiteiten liggen momenteel stil vanwege de zomervakantie. Wel is op donderdag 15 augustus de maandelijkse Taizéviering voor en door jongeren in de Wijkplaats. Ook wordt achter de schermen hard doorgewerkt aan het afscheid van de Triumfatorkerk begin september en de verhuizing van de Pniëlkerk naar de Wijkplaats enkele maanden later. En er is een beroepingscommissie gevormd, die op zoek gaat naar een nieuwe predikant voor de wijkgemeente (naast ds Hans Koops, die verantwoordelijk blijft voor het pastoraat op Kanalen-eiland).

* Nicolaïkerk (foto Maarten Buruma).

PvdA staat achter wensen van kerken

Geachte redactie,

Met interesse en toch ook wat verrast heb ik uw artikel 'Wensen kerken op tafel; aandachtspunten voor lokale politiek' uit de Kerk in de Stad van 12 juli gelezen.

Overigens is het wellicht goed om eerst even aan te geven dat ik doorgaans uw krant met interesse lees. Mijn complimenten voor de inhoud die, mijns inziens, breder en gevarieerder is dan in het doorsnee kerkenblad in Nederland.

Ik ben in de huidige raadsperiode kandidaat raadslid voor de PvdA en ben momenteel eerst opvolgend raadslid. Ook voor de komende periode heb ik mij wederom als raadslid voor de PvdA gekandideerd.

Verrast ben ik, dat de Utrechtse Raad van Kerken (USRK) deze aandachtspunten zo nadrukkelijk formuleert en in brede zin aan politieke partijen voorlegt. Een prima timing, nu de partijen bezig zijn met hun verkiezingsprogramma's. Goed dat de USRK hier nu mee komt en daarmee de Utrechtse kerken in het maatschappelijk debat weer een positie geeft. Iets dat mij persoonlijk deugd doet. En met mij vele PvdA-betrokkenen met een religieuze achtergrond.

Op het thema 'Koopzondag' lees ik een realistische houding ten aanzien van het fenomeen, met o.a. focus op de bescherming van enkele specifieke groepen burgers.

De USRK vraagt verder aandacht voor de thema's "Duurzaamheid" en de samenwerking met de gemeente voor het gebruik en behoud van "Religieus cultureel erfgoed". Ten slotte wordt het thema "Zorg voor de ander" uitgewerkt.

Wat mij betreft had dat laatste thema de hoogste prioriteit mogen hebben. Inhoudelijk sluit dit thema naar mijn mening echter naadloos aan bij de uitgangspunten van beleid op dat punt van PvdA Utrecht. Vanzelfsprekend is de inzet van PvdA Utrecht breder gericht dan de religieuze groeperingen die USRK noemt. Ik herken echter de 'uitgestoken helpende hand' die ook PvdA steeds aanreikt naar mensen die in de knel komen of dreigen te komen. Ook voor wat de overige thema's betreft, zie ik geen wezenlijke tegenstelling met de beleidsuit-

LEZERS SCHRIJVEN

gangspunten van PvdA en/of PvdA Utrecht. Ik wil, zowel binnen de PvdA als breder, aandacht vragen voor de kansen die een nauwere samenwerking tussen de Utrechtse kerken (in brede zin) en de gemeente zal bieden. Om desgewenst de door de USRK geformuleerde aandachtspunten ook daadwerkelijk een plek te kunnen geven in het verkiezingsprogramma van PvdA Utrecht, stuur ik deze mail ook in kopie naar ons fractiebureau met het verzoek deze door te sturen naar onze programmacommissie.

Gert Mulder

* ...PvdA herkent uitgestoken helpende hand van de kerken... (foto Marcel Minnée)

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging - als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):

naam:

straat en huisnummer:

postcode:

woonplaats:

telefoonnummer (i.v.m. controle)

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar

Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.

U ontvangt Kerk in de Stad per TNT Post elke twee weken thuis.

TUINAANLEG

Hoveniersbedrijf

TUINLAND

Onderhoud van uw tuin.
Tevens rooien van bomen.
Ook voor uw straatwerk,
schuttingen en graszoden.
U de klus, wij de kennis.

www.tuinensierbestrating.nl
Tel. 030-6865858
mob. 06-55713383

REPARATIE

**Klokkenatelier
Jan Haasnoot**

Voor al uw klokken en
barometers

(reparatie en verkoop)
Vleutenseweg 320,
Utrecht.

Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

Steeds op de hoogte blijven van de nieuw verschenen
boeken op het christelijk en kerkelijk erf?
www.boekentafels.nl

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen,
directeur van Uitvaartverzorging
H. Agterberg in Utrecht.
Al 100 jaar verzorgen wij
complete begrafenissen en crematies.

Met al uw wensen wordt rekening
gehouden. De overledene kan
bijvoorbeeld worden overgebracht
van het woonhuis of ziekenhuis
naar ons sfeervol ingerichte
uitvaartcentrum aan de

Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht.

Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook.

Ons team van professionele medewerkers regelt dat
allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom

7 dagen per week bereikbaar

- zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden
direct hulp te bieden."

Uitvaartverzorging H. Agterberg
Wolter Heukelslaan 50-51
3581 ST Utrecht
telefoon (030) 251 09 82
Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

**Sensor
Utrecht**
DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensor.nl

Prins
Schoonmaakdiensten

Betrouwbaar
Prettig
Professioneel

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schaverwegstraat 37 • 3534 AS Utrecht
030-2408870 • www.prinsbuis.nl

Reisboekhandel
INTERGLOBE
Reisgidsen

Landkaarten
(overzichtskaarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld
*

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401

www.narratio.nl

Het adres voor
inspirerende uitgaven,
projecten en tijdschriften.

www.kinderdienst.nl

dé website voor leiding van
kindernevendienst
en kinderwoorddienst

www.kerkboek.nl

Woninginrichting

Ter Hoeve

Voor meubelovertrekken
en meubelreparaties
Bel: (030) 26 17 605
en wij komen langs voor
prijsopgaven.

Omdat ieder persoon
bijzonder is...

barbara
uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 **barbarauitvaart.nl**
Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

**Verweij
elektrotechniek
Verweij
Beveiligings
Systemen VBS**

Vakmensen in installeren

Veldwade 8
3439 LE Nieuwegein
Telefoon 030-2886513

Ouwerkerk

Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

Afscheid.
Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

PCB
UITVAARTZORG

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT B.V.

Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- * Centrale verwarming
- * Lucht verwarming
- * Stadsverwarming
- * Koeling
- * Mechanische ventilatie
- * Loodgieters werkzaamheden
- * Service en onderhoud
- * Verhuur, lease en verkoop CV-ketels
- * Ontstopningswerkzaamheden

Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
Internet: www.vossebelt.org

U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

Wij installeren
zonnepanelen
van Duitse
topkwaliteit

Airco Split Unit
vanaf
€ 1500,-
inclusief
montage & BTW

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw.A. van der Schrier- Cuperus, Vleuten
18-08 ds A. Admiraal, Woerden
25-08 mw.ds T. Zijlstra, Utrecht

Domkerk *
Domplesin
Diensten: 10.30 u.
11-08 ds J. Compagner
18-08 ds J. Kronenburg
25-08 ds J.H. Uytendogaard
Vespers, 19.00 u.
11-08, 18-08, 25-08

Evang.-Lutherse kerk
Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
11-08 ds C.P. Bouman
18-08 mw.ds E. Bakker
25-08 mw.ds C. van Opstal

Evang.-Lutherse kerk
De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 ds W. Smit
18-08 mw.ds A. van der Schrier
25-08 mw.ds K. Storch, viering Heilig Avondmaal

De Haven
Marco Pololaan 185
Diensten: 17.00 u.
11-08 geen dienst
18-08 geen dienst
25-08 zomerzangdienst

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
11-08 ds T.L.J. Bos
18-08 ds A.J. Zoutendijk
25-08 ds A. Markus
Diensten: 17.00 u.
11-08 ds W. Dekker
18-08 ds C. Blenk
25-08 ds A.J. Zoutendijk

Janskerk *
EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
11-08 dhr. J. Smit
18-08 ds H. Pals
25-08 mw.past M. Milder

Johannescentrum *
M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
11-08 Woordviering in Jeruëlkapel
18-08 ds H.W. Vierda, Woordviering
25-08 Schrift & Tafelviering in Jeruëlkapel

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 ds J.S. Koops
18-08 ds D. Werkman
25-08 ds B. Wallet

Nicolaïkerk *
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
11-08 ds R. van den Beld
18-08 ds H. Schorren
25-08 ds M. Trapman

Nieuwe Kerk *
Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
11-08 ds A. van Buuren
18-08 ds B.C. van Wieren
25-08 ds B.C. van Wieren

kerkdiensten

* Doopsgezinde kerk (foto Maarten Buruma).

Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10.00 u
11-08 mw. L. Keuning
18-08 mw.dr. N.M. Vos
25-08 mw. J. de Klerk

Pieterskerk, Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.

Pniëlkerk *
Lessinglaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 dienst in Triumfator-kerk
18-08 dienst in Triumfator-kerk
25-08 dienst in Triumfator-kerk

Roobolkapel
Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
11-08 geen dienst
18-08 geen dienst
25-08 geen dienst

Triumfatorkerk *
Marco Pololaan
Diensten: 09.30 u.
11-08 ds J. Slob
18-08 mw.ds P. Vlasblom
25-08 drs. J. Volleswinkel

Tuindorpkerk *
Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 dr. R. Haan
18-08 mw.ds E. Oprel, dienst van Schrift & Tafel
25-08 ds J. Muis

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat
Diensten: 10.00 u.
11-08 dienst in Marcuskerk
18-08 mw.ds J. de Blois
25-08 dienst in Marcuskerk

andere kerken

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw. I. Boef
18-08 ds D.J. Horjus
25-08 dhr. H. Baas, m.m.v. Via Schola Kwartet

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
11-08 zomerdienst in Geertekerk
18-08 mw.ds A. van der Zijpp
25-08 mw. W. Dijkstra

Geertekerk, * Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
11-08 ds J. Klijnsma
18-08 ds M. Junte, dienst van Woord & Tafel
25-08 mw.ds N. Meynen

Gemeenschap Wladimirskaja
Sint Antoniuskerk
Kanaalstraat 200
Diensten: 10.30 u.
15-08 vad. P. Brenninkmeijer
18-08 vad. P. Brenninkmeijer
25-08 geen viering

Kerk van de Verkondiging van de Moeder Gods
Springweg 89
Diensten: 09.00 u.

Holy Trinity Church
Van Limburg Stirumplein
Diensten: 10.30 u.
11-08 Sung Eucharist, Rev. D. Philips
18-08 Sung Eucharist, Rev. D. Philips
25-08 Sung Eucharist, Rev. C. Nicholls

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Ma-
rokkaans ontbijt
11-08 dhr. H. Ijmker
18-08 dhr. G. Bosch
25-08 dhr. C. Bakker

ICF Utrecht Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroek-
laan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-
talig
11-08 J. van Walsum
18-08 J.H. Bonhof
25-08 J.H. Bonhof

Jeruëlkapel, * Vrije Evangelische Gemeente Ivoodreef
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw.ds E. Spee
18-08 dienst in Johannes
25-08 mw.ds E. Spee, maal-
tijd van de Heer

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
11-08 onbekend
18-08 env. T. Kruisinga
25-08 luit. M. Potters

Nederlands Gereformeerde Kerk
Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
11-08 ds M. Janssens
18-08 ds M. Janssens
25-08 ds M. Janssens
Diensten, 17.00 u.:
11-08 ds K.T. de Jonge
18-08 ds M. Janssens
25-08 onbekend

**Oecumenische onder-
wegkerk Blauwkapel**
Kapeldwarsweg
Diensten: zondag 10.30 u.
11-08 dhr. en mw. Sprok-
ke-
reef, organist dhr. H.
van Ijcken
18-08 prof.dr. J. Visser, orga-
nist. dhr. E. Vliem
25-08 past. G. Weersink, or-
ganist dhr. E. Vliem

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
11-08 past. mw. A. Duurkoop
18-08 past. B. Wallet
25-08 mgr. J. Vercammen

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw. past. L. Berkhout
18-08 past. P. Buis
25-08 mw.ds M. van Steen-
beek

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw. W. Oldenhof
18-08 dhr. G. Krul
25-08 mw. I. Haijntink

**St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) loca-
tie Oudenrijn**
van Heuven Goedhartlaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 dhr. J. Roding
18-08 mw.ds A. Hoffmann
25-08 mw.ds N.Th. Over-
vliet

**St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) loca-
tie Overvecht**
Paranadreef
Diensten: 10.30 u.
11-08 geen dienst
18-08 geen dienst
25-08 geen dienst

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
11-08 ds D. Werkman
18-08 drs. B. van Empel
25-08 ds D. Werkman

zorgcentra

Alb. van Koningsbruggen
Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.

De Lichtkring
Eyckmanlaan
Diensten: 17.00 u.
11-08 ds M. Janssens
18-08 dhr. C. Visser
25-08 ds J. de Blois

Rosendaal
Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
11-08 past. Th. Moorman,
eucharistieviering
18-08 mw. M. Braakhuis,
Woord & Commu-
nieviering
25-08 mw. A. Oldenziel,
dienst van Woord &
Tafel

Swellengrebel
Burg. F. Andraealaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 mw.ds E. Bakker
18-08 geen viering
25-08 dhr. G. Krul

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
11-08 mw. Prins
18-08 mw. Prins
25-08 mw. Dubois

Tolsteeg
Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
11-08 dhr. A. Grobbe
18-08 geen dienst
25-08 mw. A. van der Schrier

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
11-08 ds J.E. Riemens
18-08 C.A.M. Vernooij
25-08 dr. J. van Amersfoort

Tuindorp-Oost
Winklerlaan
Diensten: 10.00 u.
11-08 geen viering
18-08 mw. W. van der Vlist
25-08 geen viering

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
11-08 A. Hubers
18-08 ds W.S. Duvekot
25-08 ds J.E. Riemens

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45–
13.00 u

VRIJDAG
't Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.
09-08 geen dienst
16-08 geen dienst
23-08 geen dienst

Zorgcentrum de Bijniershoek
Van Bijniershoeklaan
Diensten: 15.00 u.
09-08 ds B. Wallet

ZATERDAG
Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis
Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

huwelijken

Vrijdag 30 augustus
Domkerk
19.30 u. mw.ds N.J. de Jong-
Dorland
Dhr. S. van der Hooft & mw.
J. van den Bosch

LEESROOSTER

De komende weken ver-
meldt het leesrooster
van het Nederlands Bij-
belgenootschap de vol-
gende bijbelgedeelten:

zo 11 aug	Hebreeën 11:1-12
ma 12 aug	Hebreeën 11:13-22
di 13 aug	Hebreeën 11:23-40
wo 14 aug	Hebreeën 12:1-13
do 15 aug	Genesis 21:1-21
vr 16 aug	Genesis 21:22-34
za 17 aug	Lucas 12:41-53
zo 18 aug	Lucas 12:54-13:9
ma 19 aug	Lucas 13:10-21
di 20 aug	Psalm 60
wo 21 aug	Genesis 22:1-14
do 22 aug	Genesis 22:15-24
vr 23 aug	Genesis 23:1-20
za 24 aug	Psalm 61
zo 25 aug	Lucas 13:22-35
ma 26 aug	Lucas 14:1-11
di 27 aug	Lucas 14:12-24
wo 28 aug	Amos 1:1-10
do 29 aug	Amos 1:11-25
vr 30 aug	Amos 2:6-16
za 31 aug	Hebreeën 12:14-29

UITWERKING PROJECTPLAN KERKEN KIJKEN UTRECHT

Informatiepanelen in binnenstadskerken

Henk Jansen

Op 28 juni werd de eerste uit een serie van nieuwe informatiepanelen voor de binnenstadskerken gepresenteerd. Tijdens de opening van het zomerseizoen van Kerken Kijken Utrecht (KKU) onthulde de Utrechtse wethouder voor monumenten Frits Lintmeijer de twaalf panelen die voor de Nicolaïkerk zijn gemaakt. In deze zomerperiode worden (zijn) in alle kerken die deelnemen aan Kerken Kijken dergelijke panelen geplaatst.

Cultuurhistorische informatie

In de binnenstadskerken is veel informatie over de cultuurhistorische aspecten van de kerkgebouwen aanwezig. Er zijn brochures over de kerken en folders over het jaarlijkse thema beschikbaar en in veel kerken zijn boeken en boekjes te koop. Op de website van de kerken zelf en van KKU is veel te vinden voor de geïnteresseerde bezoekers uit binnen- en buitenland. Maar naast de geschreven informatie is de toelichting door de gidsen zelf natuurlijk de belangrijkste 'bron' van informatie voor de bezoekers.

Jacobikerk

In de meeste kerken zijn historische foto's, reproducties van schilderijen en tekeningen aanwezig en in enkele gevallen ook teksten over de geschiedenis van het kerkgebouw. Van alle binnenstadskerken heeft de Jacobikerk de meest uitgebreide informatie. Maar in veel kerken ontbreekt goede informatie in tekst en beeld.

Tijdens een bezoek aan de romaanse kerken in Keulen ontstond het idee van informatiepanelen voor de Utrechtse kerken. In de meeste van de Romanische

* De zes dubbelzijdige informatiepanelen in de Nicolaïkerk (foto Caroline Spierings).

Kirchen in Keulen staan panelen opgesteld, die uniform zijn qua informatie en vormgeving. Dat was de inspiratiebron en de directe aanleiding om voor KKU een panelenproject op te zetten.

Doelgroep

In 2011 is een projectplan voor het maken van informatiepanelen voor twaalf Utrechtse binnenstadskerken opgesteld. Er is ook gedacht aan modernere vormen door (interactieve) beeldschermen te plaatsen in plaats van traditionele panelen, maar om uiteenlopende redenen is daar door het bestuur van KKU niet voor gekozen. Het projectplan richtte zich op panelen en het projectplan bestaat uit een beschrijving van de onderwerpen die vervolgens in alle kerken aan de orde moeten komen, het begroten van het project, en de stappen die nodig zijn voor de realisering en de planning. Belangrijk is ook de doelgroep voor ogen te houden: het moet begrijpelijk zijn voor de meeste bezoekers!

In de eerste plaats is bedacht wat er op de panelen zou moeten staan. Het zou in ieder geval moeten gaan over de bouwgeschiedenis van de kerk, de stormschade van 1674 (bij de 'oudere' kerken), over bijzondere interieuronderdelen, waaronder de orgels, restauraties in de negentiende en de twintigste eeuw en over het gebruik van de kerk in de loop van de tijd.

Het plan werd begroot op meer dan 70.000 euro voor ongeveer 75 panelen. In 2012 en begin 2013 werd door diverse subsidiegevers en fondsen een groot deel van dit bedrag toegezegd. Na de positieve reactie van alle kerkeigenaren en beheerders kon het realiseren van plan worden ingezet.

Tijdrovend

Omdat een groot deel van het begrote bedrag was toegezegd, kon de uitvoering starten. Voor de website van KKU werden al eerder nieuwe teksten gemaakt, die als basis zouden dienen voor

de informatie op de panelen. De beperkte ruimte op de panelen noodzaakte echter tot het maken van korte, nieuwe teksten. Het maken van de teksten, het zoeken naar goed beeldmateriaal, de vormgeving en het maken van de frames bleek de nodige tijd te kosten. Om het zorgvuldig uit te voeren is de planning bijgesteld. De fraaie speciaal vervaardigde frames waren in juni gereed. Het maken van alle teksten, het zoeken van de vele afbeeldingen en de vormgeving bleek tijdrovend. Alles plaatsen bij het begin van het KKU-seizoen was daardoor niet mogelijk. Het bestuur van KKU wil echter op korte termijn in alle binnenstadskerken de panelen plaatsen. De vele positieve reacties bij de opening gaven in ieder geval aanleiding om met veel enthousiasme verder te werken aan de afronding van KKU-panelen!

Auteur is bestuurslid van Kerken Kijken Utrecht; hij is werkzaam op de afdeling Erfgoed van de gemeente Utrecht.

(advertentie)

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
ALS REGEL EENS IN DE
VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen,
Arie Moolenaar, Frans Rozemond
(DMO), Daan van der Waals en
een vacature

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-
utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Annemiek
Schuitemaker-Blijdorp
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Pniëlkerk-Triumfatorkerk:
Henno Willering
Tuindorperkerk: Jan Verkerk
Zuilen: (Oranjekapel) Annemiek
Schuur(Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning,
berichten negen dagen voor
verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl.
Voor een abonnement op Kerk in
de Stad vragen wij per adres een
bijdrage van 30 euro per jaar in de
productie- en verzendkosten. Elk jaar
ontvangt u in april een acceptgiro om
de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien
dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl